

עיר וקדיש מן שמיא נחית

זיג תשבת מפי זרעו

ספר
זוהר התיקונים
חלק י"א

בזוהר דא יפקון מן גלותא ברחמי

והמשכילים יזהרו כזוהר הרקיע

חוברת מספר 114

תמוז תשע"ד - עיה"ק בית שמש תובב"א

הוצאת:



שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

מכתבי הסכמה מגדולי ישראל, כבר באו בדפוס בשאר
הספרים שהוצאנו לאור - וזכרון אחד עולה לכאן ולכאן

"מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8

רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 095-1300-995-02

בס"ד

עימוד ועיצוב ספרים מקצועי

'מקראי אור'

052-7615936

yoel32@neto.net.il

ספר זיכר התיקונים תיקון מ"ג

מהתנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע

ספר גימטריאות התיקונים

בו יבואו גימטריאות מיוחדות ופירושו

ובקב: נתחזק לקים את אשר כבר צווחו קמאי שמצוה לידע ולהודיע ולפרסם ברבים, כי בו ורק על ידו תלוי כל גאולתינו, וכדברי המקבל האלקי בעל השדה זי"ע שאמר אילו ידעו ראשי הישיבות מדברי המהרח"ו על תקון מ"ג ועוד, בודאי כולם היו עוסקים בלמוד ספר הזיכר והקבלה, להחיש הגאולה למען פדות השכינה הקדושה.



יצא לאור על ידי מפעל הזיכר העולמי סניף בת ים, 052-7651911

בנשיאות כ"ק האדמו"ר מהאקמין שליט"א

לכבוד יומא דהילולא של המקבל האלוקי צדיק יסוד עולם מלאך ה' צבקות הריח הטוב מן רבי יוסף חיים מפגראד זיע"א, י"ג אלול תשע"ב



ספר גימטריאות התקונים

א

אוסף קובץ גימטריאות נפלאות, המליבים את לבות היהודים להדבק בתורת הרשב"י הקדוש, "דאיהו ספר הזהר מן זוהר דאימא עילאה תשובה" (רע"א מהימנא פרשת נשא קכ"ד).

זוהר (במדבר פרשת בהעלותך קנ"ג:) (דניאל יב) והמשפילים יבינו, אינון מארי קבלה, דאתמר בהון (דניאל יב) והמשפילים יזהירו כזהר הרקיע. אליו אינון דקא משתדלין בזהר דא, דאקרי ספר הזהר, דאיהו כתיבת נח, דמתכנשין בה שנים מעיר, ושבע ממלכותא. ולזמנין אחד מעיר, ושנים ממשפחה. דבהון יתקיים (שמות א) כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו. ודא אורה דספרא דא, וכלא על סיבה דילך.

תרגום: והמשפילים יבינו (דניאל שם) – אלו בעלי קבלה, שנאמר בהם (שם) והמשפילים יזהירו כזהר הרקיע. אלו אותם שמשתדלים בזהר זה שנקרא ספר הזהר, שהוא כמו תבת נח שמתכנסים בה שנים מעיר ושבע ממלכות, ולפעמים אחד מעיר ושנים ממשפחה, שבהם יתקיים (שמות א) כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו. וזה אורה של ספר זה, והכל על הסבה שלך.

ב

**ערן הגימטריה של" זוהר התקונים עם ב' תבות = 841 בגימטריה
צדיקים מהפכים דין לרחמים" = 841**

ביאור: כמו שהרשב"י היה מבטל הגזרות ומהפך הכל לרחמים, [זוהר שמות (דף ט"ו ע"א)... קודשא בריך הוא דאיהו גזיר גזרה, ואיהו מבטלה, וכו'], שעל ידי למוד הזהר הקדוש זוכים להמשיך את נשמת הרשב"י

הַקְדוּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַצֵּה"ק הַמַּקְבֵּל רַבִּי אַבְרָהָם אֲזוּלַאי (זִיעַ"א זְקֵנוֹ שֶׁל הַחֵיד"א בְּשֵׁם הַמַּקְבֵּל הָרַב אַבְרָהָם גִּלְאָנְטִי, בְּסִפְרוֹ "אוֹר הַחֲמָה" עַל הַ"אַדְרָא דְּמִשְׁכָּנָא" שֶׁבִּפְרֶשֶׁת מִשְׁפָּטִים דָּף קכ"ג ע"ב). אֲפִילוּ עוֹד הַיּוֹם אַחֵר שֶׁנִּפְטָר רַשְׁבִּי מִבִּינּוֹ, כָּל זְמַן שֶׁאֲנִי עוֹסְקִים בְּדַבְרֵי הָאֲדָרָא, אֲתַעֲטֵר בָּא רַבִּי שֶׁמְעוֹן מַעֲטָר כְּמֶלֶךְ בַּעֲטָרוֹתָיו בְּרֹאשׁ, וַיּוֹשֵׁב בְּגוּוֹן.

ג

בְּגִימָטְרִיָּה "שׁוּמְרֵי הָעִיר" = 841, בִּיאֹר: שְׁלוֹמְדֵי זוֹהַר הַקְדוּשׁ הֵם שׁוּמְרֵי הָעִיר הָאֲמִתִּיִּים, [בְּדַבְרֵי הַצַּדִּיקִים הַקְדוּשִׁים כְּזֹהַר מְזִהֲרִים, הַרְמָח"ל, הַגֵּר"א, רַבִּי יְהוּדָה פְּתִיָּה, בַּעַל הַסֵּלֶם זִיעַ"א]

ד

הַעוֹסֵק בְּסִפּוֹר זֶה מִקְרַב הַגָּאוּלָּה וְעוֹשֶׂה נַחַת רוּחַ גָּדוֹל לְיוֹצְרוֹ

בְּגִימָטְרִיָּה "הַתְּקוּנָה הָאַחֲרוֹן" = 841, בִּיאֹר: שְׁדוּקָא בְּסוּף יוֹמִיא בְּדָרָא בְּתֵרָאָה עֲתִיד לְאַתְחִדָּשָׁא חֲבוּרָא דָּא... וְכַמָּה בְּנֵי נָשָׂא לְתַתָּא יִתְפָּרְנֶסוּן מִהָאִי (דָּף כד ע"א) חֲבוּרָא דִּילָךְ, כִּד יִתְגַּלִּי לְתַתָּא בְּדָרָא בְּתֵרָאָה בְּסוּף יוֹמִיא, וּבְגִינָיָה (וַיִּקְרָא כה י) וַיִּקְרָאֲתֶם דְּרוּר בְּאַרְץ וְגוֹמֵר.

תִּרְגוּם: וְכַמָּה בְּנֵי אָדָם לְמַטָּה יִתְפָּרְנֶסוּ מִהַחֲבוּר הַזֶּה שֶׁלָּךְ, כְּשִׁיתְגַּלֶּה לְמַטָּה בְּדוּר הָאַחֲרוֹן בְּסוּף הַיָּמִים, וּבִגְלָלוֹ וַיִּקְרָאֲתֶם דְּרוּר בְּאַרְץ וְגוֹמֵר. (תְּקוּנֵי זוֹהַר דָּף כ"ג.: כ"ד.), וְזֶהוּ הַתְּקוּנָה הָאַחֲרוֹן שֶׁבְּזִכּוּתוֹ וּבִסְגוּלָּתוֹ יִתְגַּלֶּה הַמָּשִׁיחַ וַיָּבֹא בְּרַחֲמִים. כְּמִבְּאֵר בְּכֶסֶם מֶלֶךְ עַל תְּקוּנֵי זוֹהַר, שֶׁכָּל הַעוֹסֵק בְּסִפּוֹר זֶה מִקְרַב הַגָּאוּלָּה וְעוֹשֶׂה נַחַת רוּחַ גָּדוֹל לְיוֹצְרוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: כָּאֵלוֹ פְּדָאֲנִי אֲנִי וּבְנֵי מִן הַגְּלוּת כו'. כִּי כִךְ גָּזַר הַבּוּרָא שֶׁלֹּא יִתְגַּלֶּה וַיְהִיָּה גָּנוּז עַד סוּף יוֹמִיא דְּבְּגִינָה יָבֹא דְּרוּר, כִּי סְגוּלָּה זֹו בּוֹ וְלֹא בְּזוּלָּתוֹ.

ה

בזכות המתעסקים בו תצמח הגאולה

בראות רבי שמעון בן יוחאי ברוח קדשו ענין זה, צוה לרבי אבא לכתב ספר הזוהר בדרך העלם להיותו מצנע למשמרת עד דרא בתראה קריב ליומיה מלכא משיחא, כדי שבזכות המתעסקים בו תצמח הגאולה בימינו בעזרת השם כנזכר בזוהר פרשת ויחי (דף רי"ז), על דא כתיב: "קח צנצנת אחת ותן שמה מלא העמר מן כו' למשמרת", לאצנעותא, והבן זה מאד. (הרב חיים ויטאל זלה"ה בהקדמתו לשער ההקדמות).

לא תהיה הגאולה עד שיזכו לתוספות הקדושה הזו

הנה מבאר בשל"ה, (עשרה מאמרות, מאמר ראשון), שהחבור מהזוהר היה עתיד להיות גנוז וכו', עד שיבוא הדור האחרון בסוף הימים שאז יתגלה לתחתונים, ובזכות העוסקים יבוא משיח, כי אז תמלא הארץ דעה בסבתו, אשר זו תהיה סבה קרובה לביאתו. וזהו שאמר ובגיניה ושבתם איש אל אחזתו וכו', כדי שבזכותו יגאלו ישראל, כשם שלא נגאלו ישראל ממצרים עד שהצרך הקדוש ברוך הוא לקדשם בדם פסח ובדם מילה, כן גאולה העתידה לא תהיה הגאולה עד שיזכו לתוספות הקדושה הזו, והוא רצון האל יתברך, ואשרי הזוכה בה, עכ"ל.

על ידי החבור ההוא יהיה בטול הקלפות וקלות הגלות והשבתת הקטרוגים

ולשון דגל מחנה אפרים (פרשת שמני): וזהו דרש דרש משה, הינו כשיתגלה (כי בכל דור ודור יש בחינת משה, ואיתא דרבי שמעון בן יוחאי היה בחינת משה), וידרש מה שדרש כבר משה, הינו רבי שמעון בן יוחאי, ספר הזוהר, אז והנה שרף, הינו שיתבטלו כל הקלפות וממילא יהיה הגאולה שיבנה במהרה בימינו אמן סלה ועד, עכ"ל. וגם על ידי החבור ההוא יהיה בטול הקלפות וקלות הגלות והשבתת הקטרוגים (חסד לאברהם מעין ראשון נהר כ"ד). הכל תלוי בעסק החכמה הזאת, ומגיעתנו מלהתעסק בה היא גורמת אחור ועכוב בנין בית מקדשנו ותפארתנו (הקדמת הרב חיים ויטאל לעץ חיים).

ו

"אִיתַעֲטֹר רַבִּי שְׁמַעוֹן", מִיד מִתַּעֲטֹר וּבֹא וַיּוֹשֶׁב בֵּינֵינוּ

וַיְדוּעַ שְׂכָאֶשֶׁר לִוְמָדִים זֹהָר הַקָּדוֹשׁ, אָזִי נִשְׁמַת הָרֶשֶׁב"י הַקָּדוֹשׁ בָּא וְנִמְצָא בֵּינֵינוּ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַחֶסֶד לְאַבְרָהָם בְּשֵׁם רַבִּי אַבְרָהָם גְּלָאֲנָטִי זי"ע, דְּבַכָּל פֶּעַם שָׁאֲנוּ אוֹמְרִים בְּאֶדְרָא "אִיתַעֲטֹר רַבִּי שְׁמַעוֹן", מִיד מִתַּעֲטֹר וּבֹא וַיּוֹשֶׁב בֵּינֵינוּ, וְהַצְדִּיקִים הַגְּדוֹלִים הָיוּ זִוְכִים מִמֶּשׁ לְרֵאוֹת זֹאת בְּעֵינֵיהֶם, אָמֵנָּה, אָנוּ לֹא זִוְכִים לְרֵאוֹת, אָבֵל יוֹדְעִים וּמֵאֲמִינִים שֶׁכֶּף הוּא מִמֶּשׁ. וְאִם יֵשׁ לָנוּ אֶת הָרֶשֶׁב"י אֲזַי אֵין לָנוּ מַה לְדַאֵג כָּלֵל, כְּמוֹ שֶׁיְדוּעַ הַסְּפּוֹר שֶׁכָּתוּב בְּזוֹהַ"ק שֶׁהַמֶּלֶאךָ הַמְּמַנֶּה נִשְׁלַח לְהַחֲרִיב אֶת הָעוֹלָם, וְהָרֶשֶׁב"י עָצַר אוֹתוֹ בְּכַח קִדְשָׁתוֹ, הֵגֵם שְׁנִשְׁלַח יְשִׁירוֹת מֵהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ, וְכִשְׁבָּא בְטְרוּנְיָה אוֹתוֹ הַמֶּלֶאךָ לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּי הָרֶשֶׁב"י אֵינוֹ מְנִיחוֹ, לַעֲשׂוֹת שְׁלִיחוֹתוֹ, עָנָה לוֹ הַקֵּב"ה, וְכִי לֹא יִדְעָתָּ שֵׁישׁ אֶת הָרֶשֶׁב"י בְּעוֹלָם? הוּא בְּבַחֲיִנַת צַדִּיק מוֹשֵׁל בִּירְאֵת אֱלֹקִים, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר גְּזֵרָה וְהוּא מְבַטְּלָהּ, עָתָה אֵין לָנוּ לְדַאֵג רַק לַעֲצֹמְנוּ, אֲלֹא אָנוּ צְרִיכִים לְהִתְחַשֵּׁב בְּכָל הַיְּהוּדִים, וּלְזַכּוֹת לְכֻלָּם שֶׁיִּלְמְדוּ בְּזוֹהַ"ק כִּי הוּא הַמְּגַן הָאֲמִתִּי שֵׁישׁ לָנוּ וּמְבַטֵּחַ לָנוּ כִּי הָעוֹסֵק בְּזוֹהַ"ק וּבִתְוֵרַת הָאֲרִיז"ל, הַקֵּב"ה מִשְׁתַּבַּח בּוֹ בְּפֶמְלִיא שְׁלוֹ בְּכָל יוֹם, וַיְדִיוֹקְנוּ נִרְשָׁם לְמַעַלָּה בֵּין אוֹהֲבֵי וְאוֹהֲבֵי הַמֶּלֶךְ, וּמְכַרִּיזִים לְפָנָיו "הָיוּ זֵהִירִים בְּדִיוֹקְנָא דְּפִלוֹנִי" וְאֶפִּילוֹ הַקֵּב"ה גּוֹזֵר גְּזֵרוֹת יֵשׁ לוֹ רְשׁוֹת לְבַטְּלָם. כֹּאֲשֶׁר אָנוּ רוֹאִים שְׁעַד כְּדֵי כֶּךָ גְּדוֹל וְעֶצוֹם כַּחוֹ שֶׁל הַלְמוּד בְּסֵפֶר הַזֹּהָר, אֵין לָנוּ אֲלֹא לְחֻזַּק אֶת יְדֵי עוֹשֵׂי מְלָאכַת הַקִּדְּשׁ, לְהוֹסִיף לָהֶם אֲמֵץ וְכַח וְחֻזַּק בְּעִבּוּדָתָם הַקָּדוֹשָׁה, אֲמָצוֹ מְתַנִּים וְחִגְרוּ עַז לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַפִּיץ אֶת אוֹרוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי, לְפָרְסָם כַּחוֹ בְּעוֹלָם וּלְסַיֵּעַ בְּכָל מַה דְּאֶפְשָׁר תּוֹרָתוֹ מְגֻן לָנוּ, הִיא מְאִירַת עֵינֵינוּ, הוּא יְמַלִּיץ טוֹב בְּעֵדְנֵנוּ, אֲדוֹנֵנוּ בַּר יוֹחָאִי.

ח

וּבִזְכוֹת לְמוֹד הַזֹּהָר הַקָּדוֹשׁ יִתְקַבְּלוּ הַתְּפִלוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ הַמְּלוּכָ"ן רַבִּי יַעֲקֹב אֲבוּחַצִירָא (בְּגִדֵי הַשָּׂרֵד עַל הַגָּדָה שֶׁל פֶּסַח), וְהָאֲרִיךְ בְּשִׁבְחוֹ

החיד"א והבן איש חי זכותם יגן עלינו אמן, ובלי למוד זוהר הקדוש לפני התפלה אי אפשר שתתקבל תפלתו. – ובשואה האימה רחמנא ליצלן שרדו לחיים אלו שהיו רגילים לומר כל יום בעל פה פתח אליהו (תקוני זוהר הקדמה דף יז עא קדם התפלה, וראו בעליל שכחו גדול מאד, (עדות ביעקב). – ובכמה דקות שלומד זוהר הקדוש יכול להפך הכל לטובה ולהיות מבני עליה, לזכות ל"עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה למחבה לו", ויטהר נשמתו ויזכה למעלות עליונות כידוע מדברי האריז"ל.

וכל אחד יעורר את חברו שילמוד זוהר כמה דקות ביום, ועל ידי זה יזכה לתענוגי גן עדן ועולמות הנצח, ויבין את כל דרכי ה' יתברך שמו, ויזכה לשכר הגדול על כל דקה ודקה שאומר ולומד זוהר הקדוש, שהלומד זוהר הקדוש שעה אחת בחול כמו מאה אלף שנה תורה, ובשבת, כמו מאה מליון שנה תורה, (כסא מלך, הרי"ח הטוב, אורחות צדיקים, אבות דר' נתן), ואמירה כשלוש דקות בלבד, ובלמוד כעשר דקות יעלה לו: בחול כמו 1666 שנה תורה, ובשבת: יזכה ל- 166,666 שנה תורה.

וברגע אחד אתה יכול לזכות לעולמות נצח! "עין לא ראתה" על ידי שתזכה לחברך, כל השכר הולך גם אליך. וכאשר כל ישראל יאמרו "פתח אליהו" נזכה שייבא אליהו ויבשר את ביאת הגואל. ואם בזכותך יתארגנו עשר יהודים לומר את התפלות, אין לשער את גודל זכותיך ובפרט שבזוהר הקדוש (פ' ויצא קס"א). כתוב: כל מה שנותנים משמים הוא באֵלך, ועוד כידוע כל עשרה ביה שכינה שריא, ובכך מחשבים לך כל מנין יהודים כמו אלף. ומי יוכל לחשב את גודל השכר הנצחי שיש לך מכך בודאות! ובודאי תזכה לאריכות ימים.

ובחלוקת תיקון מ"ג אתה מזכה את כל ישראל, וכתב הגר"א במשלי (י"ב, י"ד), גודל הזכות שיש למזכה הרבים ומוכיח את חברו, שאם שמע, מקבל שכר על כל מה שיעשה לדורות, וגם אם לא שמע, אז מקבל כל חלקו הטוב, וזה שלא שמע לוקח ממנו את חלק הגיהנום שלו. ובזוהר (פ' תרומה קכ"ט ע"א), אמרו: שצריך האדם למרדף בתר חייביא ולמזכה להו כמאן דרדיף בתר חיי עד כאן לשונו. ובלי שום ספק אם כל היהודים מנער ועד זקן ובפרט תינוקות של בית רבן בהבל פיהם הטהור יאמרו תפלות אלו כל יום, נזכה לפתח את השער לאליהו הנביא זכור לטוב

שִׁיבּוּא ויִבְשָׁרְנוּ, וְתִכַּף יָבוּא מְשִׁיחַ צִדְקָנוּ ויִגְאָלֵנוּ, בְּרַחֲמִים בְּמַהֲרָה
בְּיָמֵינוּ אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן. – וְעַל יְדֵי קוֹנְטֶרַס זֶה שִׁיְהִיָּה יָד הַכֹּל מִמְשָׁמֶיךָ
בָּהּ, יִזְכּוּ לְלִמּוּד וּלְלִמְדָה לְשִׁמּוּר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקִיָּים. וְהוּא יִסּוּד גָּדוֹל שָׁבוּ
יִמָּצְאוּ אֲדָמוֹרִי"ם רַבָּנִים, מְגִידֵי שְׁעוֹר וְרֹאשֵׁי יְשִׁיבוֹת, מְלַמְּדִים וּמְחַנְכִים
יְלָדֵי יִשְׂרָאֵל הַטְּהוֹרִים, וְכָל אִישׁ יִשְׂרָאֵל, אֶת הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר יִלְכוּ בָּהּ, וְאֶת
הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר יַעֲשׂוּן.



ט

ונסיים בדברי הזוהר הקדוש המלהיבים את לבבות היהודים להידבק בתורת הרשב"י הקדוש, "דאיהו
ספר הזוהר מן זוהרא דאימא עילאה תשובה" (רעיא מהימנא פרשת נשא קכ"ד:).

זעקת הרוח

סיפור נורא מתקופת רבי חיים ויטאל זצוק"ל

את הסיפור הבא כתב איש אלוקים קדוש, רבי חיים ויטאל זצוק"ל,
תלמיד רבינו הקדוש האר"י ז"ל בספר החזיונות שלו, מעשה מבהיל
ונורא אירע בעיר דמשק כליל שבת-קודש של ראש-חודש אב, שנת
שס"ט.

בתו של הרב רבי רפאל עניו, מחשובי רבני העיר, אך טעמה מעט
מהדג שהכינו לכבוד שבת, נפלה מתעלפת על הארץ, האב הוזעק
מבית-הכנסת, ומיד שלח לקרוא לרופאים וינסו לרפואתה בכל מיני
רפואה ולא הועילו. וכך היתה מוטלת כפגר מת בלי שום הרגש חושים.
לפתע שמע אביה קול איש בוקע מפיה של בתו המעולפת, הקול פונה
אליו ומכריז: "אני רוחו של חכם יעקב פיסו. נסתלקתי מן העולם לפני
שלושים וחמש שנים ועליתי למקומי בגן עדן. אך עתה לא הניחו לי
לעלות למקום גבוה יותר. דחו אותי, מכיון שיש בידי חטא קל אשר
נשאר עלי לתקנו. לכן הנני מצווה עליך, רפאל עניו, שתלך ותקרא את
החכם המקובל רבי חיים ויטאל שיבוא אלי, הואיל והתיקון שלי הוא
על ידי השליחות שעלי לומר לו, כי אין יכולת בעליונים להטיב אלא על
ידי תפילות הצדיקים בעולם הזה". אך הוא, רפאל עניו, חשש להשאיר

את בתו לבד בלילה ומיאן לצאת מביתו.

נתלבשתי בתוך הדג שבתך אכלה ונכנסתי בתוכה

הרוח פנה אליו שוב, ואמר לו: "אל תחשוש שאני אזיק לבתך, אינני כשאר רוחות הרשעים המשוטטים בעולם ומחפשים להיכנס בתוך בני אדם ולהזיקם, כדי להסתתר ממלאכי החבלה המכים בה. אני חכם וצדיק, ירדתי דרך נהרות גן עדן, נתלבשתי בתוך הדג שבתך אכלה ונכנסתי בתוכה, לא באתי לכאן יחידי, אלא כמה מלאכים ונשמות של ששה צדיקים מלווים אותי, ושומרים לי בדרך. אם היית יודע מכל זה, היית מכין הרבה נרות לכבוד שבת, ולא רק שנים, לכן הכן ששה כסאות לנשמות הצדיקים אשר מלווים אותי, ודע לך, כי כולנו ממתינים לבואו של רבי חיים המקובל, שיעשה שליחותו על ידי, לך מהר, קראה ויבא". דברים נוקבים אלו שכנעו את רבי רפאל עניו, לפנות בוקר יצא וקרא לרבי חיים ויטאל. כשנכנס הרב רבי חיים, קרא הרוח לכבודו "ברוך הבא" שלש פעמים. ומיד פנה הרוח אליו וגילה לו את שמו, וצעק: "אוי למי שאינו נזהר בעולם הזה, אפילו מחטא קל שבקלים. אני חטאתי, שפעם מנעתי את הרבים מלעשות תשובה על ידי שהנפתי בידי בביטול על עניין כל שהוא לרמוז שהאיסור אינו נורא כל כך, ומתוך זה נמנעו מלשוב עליו בתשובה. לכן עתה, בשליחותי אליך אתקן את חטאי, כאשר בסיבתי יתעוררו העם לשוב בתשובה. ובכן, הנני להודיעך, רבי חיים שנשלחתי משמים לצוותך, שתלך להחזיר את יושבי דמשק בתשובה. וכי אינך רואה את האש הגדולה העומדת לשרוף את העולם ולהעניש את יושבי העיר הזאת –? –! לכן הזדרז לקבץ את יושבי העיר, כי עתה עת רצון, וצומו שלוש תעניות, שני חמישי ושני, כביום הכיפורים ממש, אנשים ונשים, בבכי וחרטה ובתשובה גמורה, אולי ישוב ה' מחרון אפו עליהם, מרוב העבירות שבידיהם".

אמור לחכמים כי מפני העבירות הגדולות שבידי יהודי דמשק, הנבידו על המשיח חבלי ברזל ומתאחר בואו

הרב חיים ויטאל שמע את דבריו, אבל לא השתכנע, ואמר לרוח: "והלא אנשי דמשק אינם חפצים בדרשותי? ולא אועיל בהם כלום." ומיד

השיב לו הרוח: "כל זה באמת גלוי וידוע לפני ה' יתברך, אבל אף על פי כן, עליך לומר את דרשותיך. "רבי חיים המשיך להסס, ואמר: "אולי די לקבץ תלמידי חכמים בלבד. "והרוח השיב: "טוב הדבר, אמור לחכמים כי מפני העבירות הגדולות שבידי יהודי דמשק, הכבידו על המשיח חבלי ברזל ומתאחר בואו. ואף על פי שיודע הקב"ה שאנשי דמשק לא ישמעו בקולך, כי עבירות גדולות יש ביניהם המעכבות תשובתם – אף על פי כן, עשה אתה את המוטל עליך. לך וקבץ עשרה אנשים היותר ראויים, אף על פי שאינם ראויים לגמרי לשמוע, והשיבם בתשובה. גם עשה מה שבידך להשיב העם התשובה, והשומע ישמע, והחדל יחדל, ואתה את נפשך הצלת. "אך גם לפשרה זו התמהמה הרב חיים ויטאל ולא עשה השליחות. הרוח לא הירפתה ממנו והמשיך להתגלות שוב ביום ג' ח"י באב והוריד עמו את המלאך (צדקיא"ל) המושל ביום ההוא, ועוד ארבע נשמות צדיקים. לשמע הידיעה על ההתגלות הנוספת, התאספו לאותו בית כמה רבנים חשובים מתושבי דמשק, לפתע צעק עליהם הרוח:

"אוי לכם, חכמי הדור, שאינכם משיבים את העם בתשובה, אוי לכם, חכמי הדור, שאינכם משיבים את העם מתשובה, אוי לכם, שיש לכם גאווה להשגיח על כבודכם ואינכם משגיחים על כבוד הקדוש ברוך הוא, ובזה אתם גורמים רעה בעולם.

ראו, הנה בתו של רבי חיים מתה במגיפה בליל ז' באב, כי עזב דרשותיו להוכיח את העם ולהשיבם, גם רבו האר"י ז"ל הוכיחו על זה, לפי שציקר ביאתו לעולם היא להשיב את העם בתשובה".

הרוח הסב פניו אל החכמים אשר ישבו בחדר, ואמר: "עתה יושבי דמשק, אין לכם חלק לעולם הבא, חס ושלו, מכמה סיבות. והראשונה על אשר נשותיכם הולכות חצופות בלבושיהן עם תכשיטים מגונים כמו הפינגאנים אשר בראשיהן [אפשר כבר לתאר איזה כיסוי ראש היה הפינגאנים לפני כ-450 שנה], והן לבושות חולצות ושמלות צמודות [התחילו שם ללכת בשינוי משהו ממה שהלכו כל הדורות] והן לובשות את הליזאריס והוקאביש שהן דקין ונראה במעט צבע בשר הרגליים, והן משימות מיני בשמים לגרות יצר הרע באנשים, וכל הדבר הזה עושות בשוקים וברחובות, להראות העמים את יופין, וגורמות

להרבות חטאים בעולם, וכל המחטיא את הרבים אין לו חלק לעולם הבא, (מובא בספר "שבחי חיים ויטאל" מדף ח: והלאה).



סיפור נורא של הזוהר - עם בעל תשובה

לימוד חוק לישראל פעם אחת שתי דקות וחזר בתשובה

מעשה באדם שהתפקד והלך עם גויה, והתקרב לנוצרים, וחבירו שחזר בתשובה הביא לו "חק לישראל" במתנה, וחשב שאולי פעם בחיים יעיין ויפעל הדבר עליו. אותו אדם נתפס ללא רישיון וויזה, ושלחו אותו חזרה לארץ ישראל, ובא הביתה שבור, והגויה וכל הביזנס נשארו מאחור - בארצות הברית, ומתוך יאוש ישב וקרא בספר "חק לישראל" שהביא לו חבירו בפרשת שמות, וקרא שם בלשון הזוהר את חומר עוון אשה נכריה, ונתעורר מאד והתחיל לבכות ולחזור בתשובה עד שנסע לכותל המערבי ובכה שם הרבה, ומשם טלפן לחבירו ואמר לו:

"אני בכותל, בוא", ובא ובכו יחדיו

"אני בכותל, בוא", ובא ובכו יחדיו. וסיפר שלאחר שהבין את חומרת הדבר ביקש לטבול במקוה, ושם היה עבודות נקיון ולא יכל לטבול והלך עד למוצא ושם טבל. וכך התעורר וחזר בתשובה שלמה, ולבסוף זכה לישא אשה כשרה ולהקים משפחה בטהרה. ולכל זה זכה מלימוד קטע קטן של מוסר מתוך הזוהר הנמצא ב"חק לישראל". ורואים שאפילו בדבר שכמה רבנים לא יכלו לפעול עליו, אבל לימוד מעט זוהר בכמה דקות העיר אותו מתרדמתו ונשמתו נטהרה מכח הרשב"י הקדוש. [ובידי מכתב של שלושה עמודים אשר כתב לי אותו בעל תשובה בענין זה].

נמה חשוב שיתן כל אחד לחבירו זוהר בכדי לזכות אותו

תראו ותקחו מוסר מה שקצת זוהר יכול לעשות לבן אדם וכמה גדול כוח הרשב"י זי"ע. ולכן כמה חשוב שיתן כל אחד לחבירו זוהר בכדי לזכות אותו, וכל זה יהיה לזכותו הוא, והכל נזקף לחשבונו, ובעבור זה סדרתי "לקט חוק לישראל", אשר בו רק הזוהר והמוסר והרמב"ם,

אמנם לא עלה בידי להוציא על כל התורה, ויצא רק על בראשית, והלואי ויימצא תורם לכך ותושלם המלאכה. וגם הדפסתי כל ענייני הזוהר של החוק מפרשת שמות עד תצווה שמדבר על פגם הברית. וכל זה התעוררתי לעשות מכח שלמדתי ב"חק לישראל" על תיקון הברית.

הודפסו 5000 עמודים בעניין תיקון הברית על בראשית, ועל שמות הודפסו 300 עמודים. אבל לדאבוני לא יכולתי להמשיך מחוסר תקציב.

ועתה כאשר נודע גודל נחיצות לימוד הזוהר הקדוש, שרק על ידו נגאל ברחמים, כמובא ב"אור הזוהר" וב"גדולי ישראל והזוהר" דברי הצדיקים וגדולי הדורות מכל החוגים והעדות ממש.

ואכשר דרא דנעשתה מהפיכה של ממש על ידי "מפעל הזוהר העולמי", וכל ישראל מקטנם ועד גדולם מתמלאים חשק עצום ונפלא ללימוד הזוהר הקדוש, וכולם שואלים ומבקשים ללמוד לכל הפחות בזוהר שמסודר על פי "חק לישראל" שיסודתו בהררי קודש, ובלמוד של דקה כבר זוכה להיות בן עולם הבא, ודברי התנא רבי יהודה בן תימא זי"ע, הוי עז כנמר וכו' עמדו מול עינינו, ולכן אזרנו כגבר חלצינו והוצאנו לאור בס"ד את הזוהר המבואר על סדר "חק לישראל".

לימוד מתוך שמחה עולה לערך מליון שנה, ובצער מאה מליון שנה

ממש תענוג לראות ומפעים הלבבות, האיך נתחברו כל היהודים בכל בתי הכנסיות ובתי המדרשות, ללמוד כל שבת קודש [שכידוע מעלת הלימוד בשבת קודש עולה כפול אלף, ולימוד זוהר הקדוש שעה בחול עולה לשנה, ושעה בשבת קודש אלף שנה, וכאשר הלימוד הוא מתוך שמחה עולה לערך מליון שנה, ובצער מאה מליון שנה - ראה ספר ערכה של שעה] בסדר הזוהר המסודר בחק לישראל, מספר דקות אחר כל תפילה, ובין התפילות.

וכעת אין לשום יהודי תירוץ מדוע לא ילמוד זוהר הקדוש, אלא כל ישראל חברים מקשיבים ולומדים זוהר הקדוש ומקיימים דברי אלוקים חיים, תורת הזוהר הקדוש.

יא

רק בספר הזוהר יפקון מן גלותא ברחמי

כולנו יודעים את המצב שבו אנו נמצאים ! ומי יודע מה ילד יום ! ! !
- משה רבינו, אליהו הנביא, ורפי שמעון בן יוחאי עליהם השלום,
מגלים לנו, שרק בספר הזוהר יפקון מן גלותא ברחמי, כי הזוהר הקדוש
הוא כמו תיבת נח¹ ורק אלו שילמדו זוהר הקדוש ינצלו בתבת נח שהוא
הזוהר הקדוש, וינצלו מחבלי משיח, ובזה תלוי סוד הצלת עם ישראל
בדור האחרון וגאולתו, בכח וסגלת למוד הזוהר הקדוש.

יב

סיפור נורא שקרה השנה במאה שערים בזכות תיקון מ"ח ניצל "פקיחו דעיניין"

חושו וראו!!!

**נוחו של הזוהר מתגלה בעולם - נס גדול לבחור ישיבה מירושלים'
שבזכות פועלו בהפצת ולימוד ספרי זוהר, ניצל מתאונה מחרידה
נס גדול ונורא שארע בעקבות הפצה לזיכוי רבים של ספרי "בראשית
תמן" (תיקון מ"ח של הזוהר) בבתי ישיבות בירושלים.**

1 ספר הזוהר הוא כתבת נח שנתבנסו בה שנים מעיד ושבע ממלכותא. והמשפילים יזוהרו
בזהר הקיע. אלן אינון דקא משתדלין בזהר דא, דאקרי ספר הזוהר, דאיהו פתיבת נח,
דמתבנשין בה שנים מעיד, ושבע ממלכותא. ולזמנין אחד מעיד, ושנים ממשפחה. דבהון
יתקיים (שמות א) כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו. ודא אורה דספרא דא. (זהר חלק ג' דף
קנ"ג: בדעיא מהימנא)

הרמח"ל זי"ע לא מצא עצה לבטל גזרות מעם ישראל, אלא בלמוד "הזוהר הקדוש" ברצף
ללא הפסק, שבבכ "הזוהר הקדוש" לבטל כל גזרות ולקרב הגאולה ברחמים. וז"ל: בריחת
רבי שמעון בר יוחאי עשתה ענין התבה, וכלנו נברח להתבה הזאת וננצל ונמצא שבריחת
רבי שמעון בר יוחאי עשתה ענין התבה, שבסודה נעשה הזוהר, אשר בו נכללו כל הששים
רבוא נשמותיו, כמזכר בתקונים, ואז נחשב זה לבריחה כללית לכל ישראל, עד שבסוף הימים
לא יצטרך אלא יציאה, וזהו שנאמר (ישעיה נב, יב): "כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו
כי הלק לפניהם ה' ומאספכם אלקי ישראל..." כל מי שיתדבק בזהר הקדוש בורח מן הסטרא
אחרא, וינצל מחבלי משיח, והאמת כי ספר הזוהר נשאר אחריו (אחרי רשב"י זי"ע, שכל מי
שיתדבק בו נקרא שבורח מן הסטרא אחרא, עד שלא יצטרך לו (באחרית הימים) אלא יציאה,
ואודיעך מה תועלת נמצא בזה, והאמת כי תועלת גדול הוא, כי הוא הצלה מחבלי משיח. (ראה
באורך באור הזוהר).

בחור ישיבה, בשם אלון כהן, הלומד בירושלים, קיבל להפצה ממפעל הזוהר העולמי, באמצעות אימו, חבילות קונטרסים של "בראשית תמ"ן".

אלון כהן נסע לישיבת "שאו מרום עיניכם" בירושלים עיה"ק בנשיאות הרה"ג רבי שלמה אופר שליט"א.

כל הישיבה למדו את התיקון (מ"ח) ביחד, והיתה שמחה גדולה לישיבה בלימוד הזה, שאין לשער ולספר.

בתום הלימוד, נסע אלון כהן לביתו בראשון לציון, והתנגש בתאונה מחרידה עם רכב ג'יפ צבאי שבו נהג בחור בשם אלמוג כהן, שבא לחופשה לארץ מגרמניה, שבה משמש כאחד משחקני הכדורגל הגדולים.

לג'יפ לא ארע כמעט דבר, רק המספר הרישוי התקלקל. אולם רכבו של אלון כהן, נמעך לגמרי ונחצה לשתיים, ואלון יצא ללא כל פגע !!

נהג הג'יפ, אלמוג כהן פנה לאלון כהן, בחור הישיבה, ואמר לו, "אתה לא צריך לשלם לי כלום", ב"ה שלא קרה לך כלום, ורק נפגע הרכב.

וכפי שאמו של אלון סיפרה לי, היום זה ישודר ברדיו. אמו של אלון כהן, תרמה כסף להדפיס הספר "נשמת כל חי" להודות לה' יתברך על הנס הגדול שנעשה לבן שלה. מה המסקנה ?

אנו רואים את כוחו העצום של הזוהר. כל מי שעוסק בלימוד ובהפצה של ספר הזוהר מוגן, כבתיבת נוח ! ידה הארוכה של הזוהר שומרת עוטפת ומחבקת כל יהודי שעוסק בה. שימו לב, לדיוק של הנס הגדול, הרכב נמעך לחלוטין והבחור יצא ללא כל פגע.

ובאותה מידה, כמו שנכון בפרט, נכון בכלל, הרכב שנמעך הוא בבחינת הגויים שצרים עלינו בבחינת "חרבם תבוא בליכם וקשתותם תשברנה".

הבחור שניצל ללא כל פגע משול ליהודי שנשמר מכח הזוהר שלמד וזיכה את הרבים.

ולכן בכח לימוד הזוהר להגן על כלל עם ישראל מכל הצרות, היסורים הגזרות הקשות פצצות האטום ושאר מרעין בישין.

ואנו רואים שאם רק נעסוק בזוהר "שערת ראשינו לא תיפול" ואנו נהייה מוגנים כעובר ברחם אמו (רחם בא מהמילה רחמים).

ולמה אתם עוד מחכים? רוצו, לימדו והפיצו את הזוהר הקדוש יומם ולילה.

בואו ונתאחד כולנו² ביחד ונתחיל ללמד כל יום דף היומי של תיקוני זוהר, שזה לוקח רק שתי דקות ביום, ובשבת קודש נלמד שעה אחת למען תיקוני השכינה הקדושה, ובעזרת השם יתברך, יתבטלו מעלינו כל גזרות קשות ורעות, ונזכה לגאולה ברחמים, כמו שכתב הרשב"י, (זוהר נשא ברעיא מהימנא דף קכ"ד ע"ב), בספרא דא יפקון מן גלותא ברחמי, ביאור: בספר הזה נצא מן הגלות ברחמים במהרה בימינו אמן.

★★★

2 בתוב בזוהר הקדוש דעל ידי בנישתא חדא תבין נגאל, דקודשא בריך הוא אוזייתא וישאל חד הוא, ועוד הא דכתב הרמח"ל זי"ע דכל ששים רבוא נשמתיין נכללו בספר הזוהר הקדוש, ואבמ"ל.



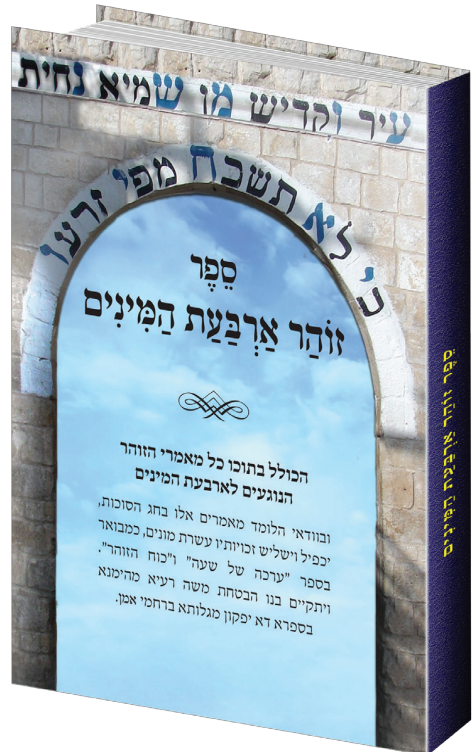
ספר מגיני הזוהר

חלק א'

ובו יבואו על פי איזה סדר נתחבר הזוהר, ומהות
חלקיו, וכן גדולי ומפרשי הזוהר לפי סדר הדורות.
מהדורא ראשונה נדפס בשנת תשנ"ג, ויצא לאור
בכמה מהדורות עם הוספות חשובות, ועתה לאור
הביקוש, נדפס מחדש בהוצאה מפוארת עם
הוספות נפלאות.



יצא לאור על ידי מפעל הזוהר העולמי סניף בית ים, 052-7651911
בנשיאות כ"ק האדמו"ר מהאלמין שליט"א
לכבוד יומא דהילולא של המקביל האלוקי צדיק יסוד עולם מלאך ה'
צבקות הרית הטוב מרן רבי יוסף חיים מפגאדא זיע"א, י"ג אלול תשע"ב



ספר מגני הזוהר חלק א'

פירק א'

חבורי הזוהר

זוהר על התורה

א. חלק זה מדפס בשלשה כרכים: כרך א' - על ספר בראשית; כרך ב' - על ספר שמות וכרך ג' - על ספרים: ויקרא, במדבר, דברים. ב. בראש חלק זה, בכרך הראשון - זוהר על ספר בראשית - מדפסת "הקדמת ספר הזוהר" (מן דף א' ע"א עד דף י"ד ע"ב). לאחר הקדמה זו פרוש הזוהר על רב פרשיות התורה. בספר בראשית ישנו זוהר על כל פרשיות חמש זה, וכן בספר שמות ובספר ויקרא. על ספר במדבר חסר זוהר לפרשיות האחרונות שבחמש זה: מטות (אף כי לפרשה זו יש קטע קטן בדף רנ"ט ע"ב) ומסעי. ובספר דברים חסר זוהר על הפרשיות: דברים, ראה, כי תבוא, נצבים, וזאת הברכה.

(1) ספרא דצניעותא

א. "ספר" קטן זה, בן שלשה דפים (ח"ב דף קע"ו ע"ב - קע"ט ע"א), ששמו - "ספרא דצניעותא" - מעיד על חשיבותו ויחודו, הוא מן המקורות החשובים ביותר והתמציתיים ביותר שבספר הזוהר. בו נמצאים יסודות תורת הסוד ברמזים דקים ועמקים. בחיצוניותו הוא פרוש לפסוקים מרכזיים בפרשת בראשית (ואכן בזוהר מהדורת קרימון נדפס הוא בפרשת בראשית), ובו חמשה פרקים, ובפנימיותו הוא מכיל, על-פי עדותו של רשב"י, את היסוד של תורת הקבלה שנתפרשה בהרחבה בספר הזוהר ובספרי הקבלה שלאחריו.

ב. וְזֶה לְשׁוֹנוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁלֹם בּוֹזְגָלוֹ בְּפִירוּשׁוֹ הַדֶּרֶת מֶלֶךְ:

רשב"י זי"ע אָמַר (זֶהר ח"ב דף קע"ו ע"א): סִפְרָא דְצִנִּיעוּתָא, חֲמִשָּׁה פְּרָקִין אֵינּוּן, דְּכָלִּילָן בְּהִיכָל רַב וּמְלִיִּין כָּל אַרְעָא. פִּירוּשׁ, אֵלוֹ חֲמִשָּׁה פְּרָקִים כּוֹלְלִים כָּל חֲכָמַת הַקְּבָלָה ... כִּי סִפְרָא דְצִנִּיעוּתָא הוּא מוֹעֵט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה, לְשׁוֹן קָצֵר בְּחֲכָמָה נִפְלְאָה וּמִפְאָרָה.

(הַדֶּרֶת מֶלֶךְ לְסִפְרָא דְצִנִּיעוּתָא סוף פ"א)

ג. הַנִּסְיוֹן הָרִאשׁוֹן לְפָרֵשׁ אֶת "סִפְרָא דְצִנִּיעוּתָא" נַעֲשֶׂה בִּ"אִידְרוֹת" – אִידְרָא רַבָּא וְאִידְרָא זוּטָא. לְסִפְרָא קָטָן זֶה נִכְתְּבוּ מִסְפַּר פִּירוּשִׁים, (מִפְרָסֵם הוּא פִּירוּשׁ הַגֵּרָא [וְיִלְנָא וְהוֹרֹדְנָא-תַק"פ] "נִפְשׁ לְדוֹד" לְרַבִּי דָּוִד לִוְרִיָּא). מִלְבָּד הַפִּירוּשִׁים הַכוֹלְלִים לְזֶהר, הַכוֹלְלִים גַּם פִּירוּשׁ לְסִפְרָא דְצִנִּיעוּתָא הַנִּמְצָא בְּגוֹף סִפְרָא הַזֶּהר.

ד. יֵשׁ הַמִּיחָסִים אֶת "סִפְרָא דְצִנִּיעוּתָא" לְיַעֲקֹב אַבִּינוּ, אֲמֵנָם הָרַב הַקְּדוֹשׁ מִקָּאמֶרְנָא בְּסִפְרוֹ "זֶהר ח"י" כְּתָב, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:

סִפְרָא דְצִנִּיעוּתָא חֲבָרוּ רַשְׁב"י ... וְסִדְרָם מִבְּרִיתוֹת שְׁהִיוּ מְקַבְּלוֹת לְתַנָּאִים מִהֵר סִינֵי מִימּוֹת מִשָּׁה, כְּעֵין שְׁסִדְר רַבִּינוּ הַקְּדוֹשׁ שְׁשֶׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה מִמָּה שְׁהִיוּ שְׁנוּיוֹת מְקַדְּמַת דָּנָא.

(זֶהר ח"י, בְּסִיּוּם פִּירוּשׁוֹ לְסִפְרָא דְצִנִּיעוּתָא)

(2) "אִידְרָא רַבָּא" – הַכְּנוֹס הַגָּדוֹל

א. הַ"אִידְרָא רַבָּא" נִמְצָא בְּזֶהר חֵלֶק ג' פְּרָשַׁת נֶשָׁא (מִן דָּף קכ"ז ע"ב עַד דָּף קמ"ה ע"א), וְנִקְרָא "אִידְרָא רַבָּא", שְׁפִירוּשׁוֹ: הַכְּנוֹס הַגָּדוֹל. "אִידְרָא" הוּא מְקוֹם מוֹשֵׁב הַחֲכָמִים, בְּדֶרֶךְ כָּלֵל כְּגֵרָן עֲגֻלָּה, וְתוֹסֶפֶת הַמֶּלֶה "רַבָּא" בָּא כְּדִי לְהַבְדִּילוֹ מִן הַכְּנוֹס הַיּוֹתֵר קָטָן – "אִידְרָא זוּטָא" – שֶׁהַתִּקְוִים מֵאַחֵר יוֹתֵר, שְׁבוּ נוֹכַחוּ פָּחוֹת חֲכָמִים, כְּדִלְהֵלָן.

ב. בִּ"אִידְרָא רַבָּא" בָּא תַּאֲוֵר דִּיוִגֵּיהֶם שֶׁל תַּשְׁעָה מֵהַחֲבֵרָא שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, שֶׁהַתְּכַנְסוּ יַחַד עֲמוֹ לְדוֹן בְּסוּדוֹת הַגָּדוֹלִים וְהַעֲמָקִים שֶׁל הַקְּבָלָה. הַתַּשְׁעָה הֵם: רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּנוֹ, רַבִּי אַבָּא, רַבִּי

יהודה, רבי יוסי בר יעקב, רבי יצחק, רבי חזקיה בר רב, רבי חיא, רבי יוסי ורבי ייסא.

לאחרי פתיחת הדרוש בפי רשב"י, קמים החכמים, האחד אחר חבירו, ודורשים בסוד האלקות, כאשר רשב"י משלים ומגיב על דבריהם.

ג. עקרון של הדרשות בחלק זה באות לבאר את דברי ה"ספרא דצניעותא", המשמש לחלק זה מעין "משנה" ביחס ל"גמרא". ולכן לעתים נמצא ב"אידרא רבא" לשון "הספרא דצניעותא" כבסיס להסברם של חכמי האידרא.

ד. בסיומו של ה"אידרא" נפטרים שלשה מן החכמים, רבי יוסי בר יעקב, רבי חזקיה ורבי ייסא.

(3) אידרא זוטא

ה"אידרא זוטא" נמצא בזהר ח"ג פרשת האזינו (מן דף רפ"ז ע"ב עד דף רצ"ו ע"ב), ונקרא "אידרא זוטא", שפרושו: הכנוס הקטן, להבדילו מן הכנוס הגדול – "אידרא רבא". ב"אידרא זוטא" נתכנסו שוב החכמים בני חבורתו של רשב"י, והפעם שבעה במספר, לאחר פטירתם ב"אידרא" הקודמת – "אידרא רבא" – של שלשה מן החכמים הנ"ל.

ב"אידרא" זו זוכים החבריא קדישא לשמע תורה מרשב"י שתכנה, סכום הדברים שהתבררו ב"אידרא רבא".

(4) רעיא מהימנא

א. הספר "רעיא מהימנא", שהוא ה"ספר" הגדול ביותר הנכלל בספר הזהר, הוא מה שלמד וגלה משה רבינו, הרוצה נאמן, לרשב"י וחבריא דיליה, שכללה תנאים ואמוראים. בכנוס חבריא קדישא זה, שהתקיים בבית מדרשו של רבי שמעון בן יוחאי, נתבררו ונתלבנו סודות וגלויים על מצוות התורה, שרשיהן וטעמיהן.

ב. "רעיא מהימנא" מפזר במספר פרשיות בגוף הזוהר, חלקו גלוי וידוע לנו ואף הדפס בדפים ועמודים נפרדים, וחלקו בא משלב בגוף הזוהר. ה"רעיא מהימנא" נמצא בחלק ב' וג' של ספר הזוהר (הכולל חמש שמות, ויקרא, במדבר, דברים), אבל לא נמצא, בגלוי, בחלק א' של ספר הזוהר (חמש בראשית).

ג. כמה גדולי ישראל וחכמי דורות האחרונים עמלו למצא את ה"רעיא מהימנא", שהיה במקורו ספר גדול על כל התרי"ג מצוות, ולסדרו על פי סדר של מצוות עשה ומצוות לא תעשה, ואף להדפיסו בספר בפני עצמו – ראה, לדגמא מאמר "רעיא מהימנא" – ספר המצוות, הנדפס בריש ספר הזוהר מהדורת הרב רבי ראובן מרגליות. וראה גם נתיבות יאיר להרב משה יאיר וויינשטאק, שבו אסף דברי הרעיא מהימנא בהוספה פרוש.

ד. תוך כדי הרצאת הדברים, משתמש הרעיא מהימנא לפעמים בסוף הזוהר, הנקרא בלשוננו "חיברא קדמאה".

ה. מחלק ה"רעיא מהימנא" שבספר הזוהר, שעוסק במצוות, אפשר ללמד כמה הלכתא רבנותא בהשוואה לשיטות רבותינו, ובפרט מאפן הרצאת הדברים הקדושים ברעיא מהימנא אפשר ללמד הרבה הכרעות בהלכה.

ו. דע כי חבור הזה הנקרא רעיא מהימנא, שעשה רשב"י עם הצדיקים אשר בגן עדן, היה לתקון השכינה וסעד וסמך לה בגלותא, כי אין סעד וסמך לשכינה אלא בסודות התורה ... וכל מה שיאמר פה מהסודות והענינים, הכל היה כונת ליחד השכינה ולסעדה בגלותא.

(אור החמה לזוהר ח"ב דף קט"ו ע"ב, בשם הרמ"ק [רבינו משה קורדובירו])

(5) מדרש הנעלם

א. "מדרש הנעלם" נמצא בגוף ספר הזוהר (פרשת ויקרא, חיי שרה, תולדות), ובזוהר חדש (מן דף ב' ע"ב עד דף ל' ע"ב; מן דף מ"ו ע"ב עד דף מ"ז ע"ב

(בזהר חדש הוצאת הרב רבי ראובן מרגליות) ובפרשיות בלק, כי תצא, וכל זהר חדש לשיר השירים, רות ואיכה).

ב. על הטעם שנקרא בשם "מדרש הנעלם" כותב הרמ"ז, וזה לשונו: אֲתָן טַעַם לְשִׁבַּח אֵל שֵׁם מִדְרַשׁ זֶה שֶׁקְּרָאוּהוּ נִעְלָם, וְהוּא שָׂרֵב עֲנִין זֶה הוּא עַל הַנִּשְׁמָה שֶׁמְקוּרָה בְּבְרִיאָה, שֶׁשֵּׁם גֵּן עֵדֶן הָעֲלִיּוֹן. וְכָתַב בַּפְּרָדֵס שֶׁהַדְרַשׁ הוּא בְּבְרִיאָה ... וּמִדְרַשׁ הַנִּגְלָה הוּא סוּד הַחִיצוֹנִיּוֹת, וּמִדְרַשׁ הַנִּעְלָם הוּא סוּד הַפְּנִימִיּוֹת, שֶׁהֵם הַנִּשְׁמוֹת. וְדְרוֹשׁ זֶה הַמִּסָּד עַל הַנִּשְׁמָה, שֶׁמוֹ נֶאֱמָר לוֹ מִדְרַשׁ הַנִּעְלָם.

(רמ"ז, הובא במקדש מלך לזהר פרשת וירא, מהדורת זלקנוא עמוד ק')

ג. לשונו של "מדרש הנעלם" הוא לפעמים לשון-הקדש, לפעמים ארמית, ולפעמים גם כלול משניהם.

ד. שלא כגוף ספר הזהר, הרי הדרשות שב"מדרש הנעלם" הם דרשות קצרות, ולא באריכות כבשאר חלקי הזהר. גם הענינים בהם דן ב"מדרש הנעלם" - מעשה בראשית, תורת הנפש, ימות המשיח ועולם הבא - אינם מסוג הענינים שבספר הזהר, שהם תורת האלקות, אצילות העולמות, כחות הרע ועוד.

(6) "אידרא דבי משכנא", "היכלות", "רוא דריון", "סבא

דמשפטים", "תוספתא" ו"סתרי תורה"

א. בספרי הזהר ישנם עוד חלקים העומדים בפני עצמם בסגנונם, בתכנם ובחשיבותם. והם:

א) "אידרא דבי משכנא", העוסק בעקר בסודות התפלה, והוא נמצא בזהר ח"ב פרשת משפטים (מן דף קכ"ב ע"ב עד דף קכ"ג ע"ב).

ב) "היכלות", העוסק בתאור היכלות הגן-עדן והגיהנם, ובו עניני תפלה רבים. ה"היכלות" נמצאים בזהר ח"א פרשת בראשית (מן

דף ל"ח ע"א עד דף מ"ה ע"ב); ח"ב פרשת פקודי (מן דף רמ"ד ע"ב עד דף

רס"ב ע"ב - היכלות מסטרא דקדשה; מן דף רס"ב ע"ב עד דף רס"ח ע"ב - היכלות

מסטרא דטמאה).

ג) "רְזָא דְרִזִּין", הָעוֹסֵק בְּגִלּוּי מַהוּתוֹ שֶׁל הָאָדָם עַל-יְדֵי תְּוֵי פְּרָצוּפוֹ וַיִּדְּיוּ. הַ"רְזָא דְרִזִּין" נִמְצָאִים בְּזֹהַר ח"ב פְּרָשַׁת יִתְרוֹ (מִן דָּף ע' ע"א עַד דָּף ע"ה ע"א).

ד) "סְבָא דְמִשְׁפָּטִים", שֶׁהוּא פְּרוּשׁ רַב יִיבָא סְבָא בְּעִנְיַי גִּלְגּוּלֵי נִשְׁמוֹת וְעֲנִשֵׁי הַגּוֹף שֶׁבִקְבֹר. הַ"סְבָא" נִמְצָא בְּזֹהַר ח"ב פְּרָשַׁת מִשְׁפָּטִים (מִן דָּף צ"ד ע"א עַד דָּף קי"ד ע"א).

ה) "תּוֹסַפְתָּא", הֵם קְטָעִים וּבָהֶם רָאִשֵׁי פָּרָקִים בְּחֻכְמַת קְבָלַת הַזֹּהַר, וְהוּא מְפֻזָּר בְּכָל ג' חֻלְקֵי הַזֹּהַר.

ו) "סְתָרֵי תוֹרָה", הֵם דְּרָשׁוֹת פְּסוּקִים מִן הַתּוֹרָה עַל עֲנִינֵי הַנִּשְׁמָה וְסוּד הָאֱלָקוֹת, וְהֵם מְפֻזָּרִים בְּזֹהַר חֻלְק א' (סֵפֶר בְּרָאשִׁית).

עוֹד סְפָרִים וּמִקּוּרוֹת שֶׁנִּזְכְּרוּ בְּסֵפֶר הַזֹּהַר, עֵינֵינוּ גַם כֵּן לְהִלָּךְ בְּסוּף הַפָּרָק.

א) זֹהַר חֲדָשׁ

א. לְאַחֲרֵי שֶׁנִּדְפַס סֵפֶר הַזֹּהַר (בְּמוֹנִטוּכָה וְקְרִימוֹנָה, בִּשְׁנֵים שִׁי"ח-ש"כ), נִמְצְאוּ עוֹד כְּתָבֵי-יָד רַבִּים הַכּוֹלְלִים קְטָעִים הַשִּׁיכִים לְפִי תַכְנֵם לְסֵפֶר הַזֹּהַר, שֶׁלֹּא נִכְלְלוּ בְּמַהְדּוּרוֹת סֵפֶר הַזֹּהַר שֶׁנִּדְפְּסוּ.

כְּתָבֵי-הַיָּד שֶׁנִּמְצְאוּ שִׁיכִים לְכָל חֻלְק הַזֹּהַר, מֵהֶם דּוּמִים לַזֹּהַר עַל הַתּוֹרָה, מֵהֶם לְחֻלְקִים הַפְּנִימִיִּים שֶׁבְּזֹהַר (מִדְּרָשׁ הַנֶּעְלָם, סְתָרֵי אוֹתִיּוֹת וְעוֹד), וּמֵהֶם שִׁיכִים בְּתַכְנֵם וּבְמַהוּתָם לְתַקּוּנֵי הַזֹּהַר.

ב. כְּשֶׁלְּשִׁים שָׁנָה לְאַחֲרֵי הַדְּפֻסַּת הַמַּהְדּוּרוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת הִנֵּל שֶׁל סֵפֶר הַזֹּהַר, קִבְּצוּ אֶת כְּתָבֵי-הַיָּד וְעָרְכוּ אוֹתָם עַל-פִּי סֵדֶר פְּרָשִׁיּוֹת הַתּוֹרָה וְהַמְּגִלּוֹת (כְּפִי הַנִּרְאָה נִעְשְׂתָה הָעֲרִיכָה עַל יְדֵי הַמְּקַבֵּל רַבִּי אֲבִרְהָם הַלּוֹי מִעִיר צֶפֶת), וְהַדְּפִיסוֹם לְרִאשׁוֹנָה בְּשֶׁאֱלוֹנִיקֵי (שְׁנַת שִׁנ"ז), וְלֵאחֶר מִכֵּן בְּקִרְיָאָא (שְׁנַת שס"ג), וּמֵאֲזֵ הַדְּפֻס פְּעָמִים רַבּוֹת בְּמַהְדּוּרוֹת שׁוֹנוֹת.

ג. "זֹהַר חֲדָשׁ" עַל הַתּוֹרָה נִמְצָא עַל מִסְפַּר פְּרָשִׁיּוֹת מְכֹל חֻמָּשׁ. עַל חֻמָּשׁ בְּרָאשִׁית, נח, לך לך, וירא, ויצא, וישב. עַל חֻמָּשׁ שְׁמוֹת: בְּשִׁלַח, יִתְרוֹ, תְּרוּמָה, כִּי תִשָּׂא. עַל חֻמָּשׁ וַיִּקְרָא: צו, אַחֲרֵי,

בהר. על חמש במדבר: נשא, חקת, בלק, מטות. על חמש דברים:
ואתחנן, כי תצא, כי תבוא.

ד. בקטעי הזהר הנ"ל משלבים, בעמודות נפרדות: "סתרי אותיות"
ו"מדרש הנעלם". אחרי כן באים מדרשים - "מדרש הנעלם" -
למגלות: שיר השירים, רות ואיכה. ובסוף מדפסים תקונים [תקוני
זהר חדש"], כדגמת התקוני זהר.

(ב) תקוני הזהר

א. "תקוני הזהר", שנדפס כספר בפני עצמו, מכיל שבעים תקונים,
ועוד י"א תקונים. ובמהדורות אחדות נדפסו עוד "תקונים"
הנדפסים כבר ב"זהר חדש", שעל פי תכנם וסגנונם שיכים גם הם
לתקוני הזהר.

ב. כל אחד משבעים התקונים שב"תקוני הזהר" מתחיל בבאור
המלה "בראשית", וממשיך בבאור פסוקים אחרים, בעקר
מפרשת בראשית, אך גם מן התנ"ך. וכל זאת על דרך הסוד, בדרשות
המגלות צפוני וסתרי תורה.

ג. על מהות הספר ותכליתו, ובעקר על שמו "תקונים", כותב רבי
שלום בוזגלו, וזה לשונו:

ספר תקונים, כי תקוני העשיה עקר כל תקוניה, ואם לא תתקן ותעלה
מהעשיה, איך יהיה תקון יצירה ובריאה, כי תחלת הכל הוא
תקון העשיה.

הנה מצינו ועלה בידינו טעם הגון לשם ספר התקונים, שכל כונת
הרשב"י לתקן השכינה בעולם העשיה ... כי סגלת חבורא דא
להביא גאולה וחרות מהגלות.

והגם שכל חבורי הרשב"י מקרבין הגואל ... הנה ספר התקונים
בפרט, שלכונה זו חברו, לתקן המלכות בעולם העשיה.

... מן השמים הרשוהו ועזרוהו לחבר זה ספר התקונים ... אמר רבי
שמעון: זכאה חולקנא דעלאין ותתאין אינון באסכמותא לסייעא

לן ... ובהקדמת התקונים ... רבי שמעון וחריו, כד אתכנשו למעבד האי חבורא, רשותא אתיהיב לון ולאליהו עמהון ולכל נשמתין ... ולכל מלאכיה ... לגלאה לון רזין טמירין דלא אתיהיב רשו לגלאה עד דייתי דרא דמלכא משיחא. (הקדמת פרוש כסא מלך לתקוני זוהר)

ד. בריש ספר "תקוני זוהר", כמו בספר זוהר, באה הקדמה, ובראשה תמצית מהות הספר. וזה לשונו: "תקוני זוהר, דאינון שבעין אנפין לאורייתא דפריש רבי שמעון בר יוחאי במלת בראשית מסתרי אורייתא", עכ"ל. לאחר ה"הקדמה" באים באורי השבעים תקונים, מהם ארבעים ומהם קצרים.

ה. בכמה מהדורות של ספר "תקוני זוהר" מדפס בשולי העמודים תאריכי הימים מר"ח אלול עד יום הכפורים, שבהם קוראים קטעים אלו שבספר תקוני זוהר - על פי המנהג (הובא גם בהקדמת פרוש כסא מלך לתקוני זוהר), ללמד ולקרא את התקוני זוהר בארבעים הימים שמר"ח אלול עד יום-הכפורים, כדלעיל פרק י'.

ו. פרושי התקוני זוהר. ל"תקוני זוהר" לא נדפסו פרושים רבים. ואלו הם הפרושים המפרסמים לתקוני זוהר: "אור יקר לרבנו הרב הקדוש רבי משה קורדבירו "כסא מלך" לרבי שלום בונגלו; "אור ישראל" להמגיד הקדוש רבי ישראל מקוניץ; "באורי הגר"א" לתקוני זוהר (וילנא, תרכ"ז), "חמדת צבי" לרבי צבי הירש; "באר יצחק" לרבי יצחק איזיק מפאלצק; "באר לחי רא"י" לרבי צבי הירש שפירא מדינוב; "כגן הירק" לרבי כליפא ג'ג', "נצוצי זוהר" להרב ראובן מרגליות.

ג) ספוס כל חלקי זוהר וחלקיו

א. כל חלקי זוהר וחלקיו הפנימיים שכתבנו אודותם בפרק זה, רבם נתחברו על ידי רבי שמעון בר יוחאי, והנותרים - חלקם קדמו לרשב"י, ובהם השתמש רשב"י (כמו "ספרא דצניעותא"), וחלקם נכתבו או נערכו בדורות שלאחר פטירת רשב"י (עין גם כן לעיל פרק כ"ב סעיף א' אותיות ה' - ו').

ב. אַמָּנָם מַלְבֵּד חֲלָקֵי הַזֶּהָר הַנִּלְ, מְזַכְּרִים בְּזֶהָר עוֹד עֲשָׂרוֹת מְקוֹרוֹת קְדוּמִים שֶׁהָיוּ בְּיַדִּי רִשְׁבִּי וְחִבְרִיא דִּילִיָּה, וְהֵם הָיוּ, כְּכֹל הַנִּרְאָה, הִיסוֹד לְקַבְּלַת הַזֶּהָר. לְדַגְמָא: "סִפְרָא רְזִיאַל", "סִפְרָא דְאַגְדָּתָא", "סִפְרָא דְאַדָּם הָרֵאשׁוֹן", "סִפְרָא דְאַשְׁמַדַּאי", "סִפְרָא חֲכַמְתָּא עֲלָאָה דְּבִנֵּי קָדָם", "סִפְרָא דְחַנוּךְ", "סִפְרָא דְשְׁלֵמָה מֶלֶכָא", "סִפְרָא קְדָמָאִי", "צְרוּפִי דְאַתְנוֹן דְאַתְמַסְרוּ לְאַדָּם בְּגֵן עֵדֶן", וְעוֹד.

ג. יָדִיעַת דְּבָר זֶה מוֹכִיחַ עוֹד יִתְר, שֶׁתּוֹרַת הַסּוּד שְׂבַסְפָּר הַזֶּהָר, לֹא נִתְיָצַר בְּתַקּוּפַת הַתְּנָאִים, כִּי אִם הִיא מְסַרְת עֲתִיקַת יוֹמִין שֶׁהִשְׁתַּמְשׁוּ בָּהּ רִשְׁבִּי וְחִבְרִיא דִּילִיָּה, בְּנוּ וְיִסְדּוּ עָלֶיהָ אֶת קַבְּלָתָם, וּמְקוֹרָה עוֹד בְּתוֹרָה שְׁנֵתָנָה מֵאֵת הַשֵּׁם לְמַשָּׁה בְּסִינֵי.



פֶּרֶק ב

מִפְרָשֵׁי הַזוהר

א. בְּבוֹאֵנוּ לְהַתְחַקוֹת עַל סִפְרוֹת הַפְּרוּשׁ לִיסוּד הַקְּבָלָה - סִפְר "הַזוהר". עוֹמְדִים אָנוּ מוֹל מִסְפָּרַם הַדֵּל שֶׁל הַפְּרוּשִׁים שֶׁנִּכְתְּבוּ לְסִפְר זֶה. בַּל נִשְׁכַּח שֶׁמֶאֱזוּ גְלוּי סִפְר זֶה עָבְרוּ כְּשֶׁבַע מֵאוֹת שָׁנִים - תְּקוּפָה דִּי אֲרָכָה, שֶׁעָשְׂתָה פִּירוֹת וּפִירֵי פִירוֹת כָּלִפִּי כָּל סִפְרוֹת אַחֲרֵת בִּיְהוּדוּת. (נִשְׁוֶה לְדַגְמָא אֶת הַזוהר, לְפִרְשָׁנוֹת רַש"י עַל הַתּוֹרָה, וְלִסְפָּר הַהִלְכָתִי שֶׁל הַרְמָב"ם "מִשְׁנֵה תּוֹרָה". עַל סִפְרוֹ שֶׁל רַש"י נִכְתְּבוּ לְמַעַלָּה מִמֶּאֱה פְּרוּשִׁים יְדוּעִים, וְעַל סִפְרוֹ שֶׁל הַרְמָב"ם - מִסְפָּר מֵאוֹת!)

ב. הַטַּעַם הָעֲקָרִי לְהַעֲדֵר פִּרְשָׁנוֹת רַחֲבָה לַזוהר, כָּכֵל הַנִּרְאָה נוֹבֵעַ מֵאֲפִיָּה הַנִּסְתָּר שֶׁל תּוֹרָה זוֹ, וּמִן הַחֲשָׁשׁ לְגִלּוֹת אֶף לֹא טַפַּח מִסּוּדוֹתֶיהָ הַכְּמוּסִים, בְּבַחֲיִנַת - "סוּד הַשֵּׁם לִירְאִיו".

ג. טַעַם נוסף, הוּא הַחֲשָׁשׁ מִן הַטַּעֲנוֹת בְּפִרוּשׁ דְּבָרִים הָעוֹמְדִים בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲשֶׁר כָּל חֶסֶד דִּיוֹק מִשְׁנֵה וּמִשְׁדָּד מַעֲרָכוֹת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת! עַל כֵּן יָפָה הַשְׁתִּיקָה, וּבְמִיָּחָד, וְכָל שָׁכֵן הַכְּתִיבָה!

(א) רַבִּי שְׁמַעוֹן לְבִיא - "כֶּתֶם פִּז", רֹאשׁ מִפִּיצֵי הַתּוֹרָה
בְּצִפּוֹן אֶפְרַיקָא

א. רַבִּי שְׁמַעוֹן לְבִיא נוֹלֵד בְּסִפְרָד בְּשַׁעַת בֵּין הָעַרְבִים, עָרַב וְסַמּוּךְ לְשִׁקִּיעֻתָּהּ שֶׁל יְהוּדוּת גְּדוּלָּה וּמִפְאָרָתָה. בְּשָׁנַת רנ"ב בְּעוֹדוֹ יָלַד, נִטַּל אֶת מְקַל הַנְּדוּדִים יַחַד עִם כָּל יְהוּדֵי סִפְרָד, וְשֵׁם פְּעֻמּוֹ לְצִפּוֹן אֶפְרַיקָה הַסְּמוּכָה. תַּחֲנָתוֹ הָרִאשׁוֹנָה הִיְתָה הָעִיר פֶּאס שְׁבִמְרוּקוֹ, שֶׁם גָּדַל וְנִתְגַּדַּל, וְסַפֵּג לְתוֹכּוֹ הַרְבֵּה תּוֹרָה וִירָאָה, קִדְּשָׁה וְטַהַרָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן [הַר"ש] לְבִיא - פְּרָבִים מִבְּנֵי דוֹרוֹ שֶׁגָּלוּ מֵאֶרֶץ מוֹלְדָתָם - שָׂאֵף לְהִגִּיעַ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְאַכֵּן, אַחֲרֵת תְּקוּפָה אֲרָכָה (רנ"ב - ש"ט), פָּנָה הוּא בְּדַרְכּוֹ לְאֶרֶץ הַקֹּדֶשׁ, בְּעָבְרוֹ דֶּרֶךְ לוב, בְּעִיר טְרִיפּוֹלִי. נוֹכַח הוּא לְדַעַת עַד כִּמָּה גְּדוּלָּה הִיא בּוֹרוֹתָם שֶׁל יְהוּדֵי הַמָּקוֹם בִּידְעִיעַת הַתּוֹרָה,

וממילא עד כמה רחוקים הם מקיום תורה ומצוות בשלמות. הרגשת אחריות אישית לגורל יהודי הקהלה ויהדותם, הביאה את רבי שמעון [הר"ש] לביא לדחות את עלייתו לארץ ישראל, לשהות במקום, ולהשתדל לשנות את פני הדברים העגומים. ואכן רבי שמעון [הר"ש] לביא החל להפיץ את התורה ולמודה בלוב, ותקן תקנות בתחומי היהדות השונים.

ב. וזה לשון החיד"א (ב"שם הגדולים" בערכו): "ואני שמעתי דהרב הנזכר היה דעתו לסע לארץ ישראל, וכשבא לטריפולי ראה שלא היו יודעין דת ודין, ואפלו תפלה וברכות כתקון, ואמר בלבו כי טוב לו לקרבם לתורה וללמדם תורה וליראה את השם, וזה יותר מהליכת ארץ ישראל, וכן עשה והצליח כמעט לגיירם והרביץ תורה שם".

ג. רבי שמעון [הר"ש] לביא האריך ימים, ונפטר בשנת שמ"ה, ומקום קבורתו בעיר טריפולי. מפרסם הוא שירו "בר יוחאי נמשחת אשריד, שמן ששון מחבריד" - על רבי שמעון בר יוחאי. רבי שמעון [הר"ש] לביא כתב פרוש רחב ועמק - "כתם פז" - לספר הזהר, שממנו נותר וידוע לנו רק פרושו לספר בראשית. שלא כשאר פרושי הזהר שנכתבו לאחר שנדפס הזהר, פרושו של רבי שמעון [הר"ש] לביא נכתב על בסיס כתבי יד של הזהר שהיו בידי, ועל כן חשוב מאד פרושו, גם מן הבחינה הזאת שכן יכול לשמש לנו מקור לגרסאות ונסחאות שונים וקדומים של ספר הזהר.

ד. ספרו - "כתם פז" - הדפס כמאתים וחמשים שנה לאחר פטירתו, בעיר ליוורנו, בהשתדלות גבירי העיר טריפולי. מענין לציין שהשם "כתם פז" לחבור, נתן על ידי החיד"א, ששהה באותה עת בעיר ליוורנו, (בשם הגדולים ערך שמעון בן לביא מובא: "ונקרא הספר 'כתם פז' גימטריא - שמעון לביא ז"ל. גם פ"ז ראשי תבות פרוש זהר"). הספר הדפס בשני כרכים. קבלתו של רבי שמעון [הר"ש] לביא מבססת על כתבי המקבילים שקדמו לו, (ואין בה כלל מהשפעת מקבלי צפת: מהר"ם קורדובירו והאר"י ז"ל) כגון: הרמב"ן (בעקר בפרושו לתורה), הריקאנטי, פרושו של

רבי יהודה חיט - מנחת יהודה לספר "מערכת האלהות", רבי יוסף ג'יקטיליא, רבי מנחם הציוני, רבינו בחיי בן אשר, ועוד.

(ב) רבי משה קורדובירו - "אור יקר" - הר"ם קורדובירו הוא מגדולי המקבלים שבכל הדורות

א. רבי משה נולד כדור לאחר גרוש יהודי ספרד (רפ"ב), אך מקום לדתו אינו ידוע (יש המשערים בספרד). מלבד גדלתו בקבלה - שאודות לה זכה לפרסום ושמו נחקק לדורות בין גדולי ישראל - היה הר"ם קורדובירו גדול בתורה ושמש אף כדיין. כן ידוע שהיה תלמידם של רבי יוסף קארו ורבי שלמה אלקבץ.

ב. תורתו בקבלה הנה סכום בהיר ונפלא של כל ספרות הקבלה שקדמו לו, דבר הבא לידי בטוי בספרו הגדול "פרדס רמונים" שבו סכם את עקרי תורת הקבלה, (מספר זה נעשו שני קצורים: "פלח הרמון" - לרבי מנחם עזריה מפאנו, ו"עסיס רמונים" - לרבי שמואל גליקו). ספרו בתחום המוסר מפרסם בשם - "תמר דבורה", ששמש בסיס לספרות המוסר שהשפעה מן הקבלה, ושהתפתחה בדורות הבאים, (כגון "ראשית חכמה" לתלמידו רבי אליהו די וידאש, ועוד).

הרב משה קורדובירו עסק כל ימיו בכתיבת פרוש לכל חלקי הזהר, אולם לא זכה שספר זה ידפס בימי חייו. ספר זה שעד כה היה בכתב יד (הכתב יד מכיל כשלוש עשרה אלף עמודים!), הנקרא בשם "אור יקר", מדפס בשנים האחרונים בירושלים, כארבע מאות שנה לאחר כתיבתו, ולעת עתה יצאו לאור כ"ב פרקים (תשכ"ב - תשנ"ד), על ידי הרב החסיד רבי מאיר אלבום, מחשובי חסידי אלכסנדר מדור העבר. ג. הפרוש מתייחס לכל מלה ומלה שבה, מדקדק בה ומפרשה לארפה ולרחבה. לא פלא, שכל מי שידע על ערכו של ספר זה נתאנה ללמדו. מפרסם הוא נסיונו של הרמ"ע מפאנו שהזיל "אלף זהובים אדמים" לאלמנת הרב משה מקורדובירו, שתשאיל לו את הכתב יד על מנת להעתיקו, (ראה שם הגדולים להחיד"א בערך "אור יקר" שב"מערכת ספרים").

ד. נצטט מספר שורות מהקדמת הרב משה קורדובירו לספרו "אור יקר", בהם סכם מגמתו בכתיבת פרושו לזהר: "ובראותי אני משה... קורדובירו עצם חובת האדם בידיעת התורה וטעמיה... ראיתי לבא ללקט קצת שושני וורדי נרדי סודות תורתנו הקדושה, בפרוש הפסוקים, וטעמי המצוות, ולחבר מהם מגלת ספר יקרא שמו "אור יקר" לסבות רבות.. מפני שעקר הפונה בו לבאר דברי הרשב"י עליו השלום בכל פרטיו... מאיר ומבאר דברי הזהר בכלל ופרט, בסיעתא דשמיא... להיות סודות התורה יקרי הערך לא יערכם זהב וזכוכית... לבאר דברי הרשב"י עליו השלום בזהר ואו"ר יק"ר, ירצה אור מאיר, דהינו היות הזהר מתבאר לבד, בלי להוסיף כלל, אלא כפי מה שנלמד מתוך דבריו, וכפי מה שאנו יונקים משדי חכמתו... להיות כונת הספר להורות אל האדם דרך יעבד להקדוש ברוך הוא ושכינתיה, כי זה כל האדם".

ה. השפעתה העצומה של קבלת האר"י דחתה את למוד הקבלה על פי שיטתו ודרך של הרב משה מקורדובירו לא נתבאר אלא על פי שיטת האר"י ז"ל. והגאון בעל החיד"א שם כותב: "וראיתי בספר חזיונות כתב יד לרבינו מורנו הרב רבי חיים ויטאל זצ"ל, שחלם [על] הרמ"ק [רבינו משה קורדובירו] ז"ל, ובחלום ידבר בו הרמ"ק ז"ל שקבלת רבו האר"י ז"ל אמתית ופנימית. ושם בעולם הבא הוא (הרמ"ק) לומד חכמת הקבלה על דרך רבו האר"י ז"ל".

ו. מורנו הרב רבי משה קורדובירו נפטר בצפת בשנת ש"ל, ונטמן סמוך לקברו של האר"י ז"ל.

ג) רבי מרדכי אזולאי - "אור החמה"

א. המקבל רבי אברהם אזולאי נולד לאביו רבי מרדכי אזולאי, שהיה ממשיחת המקבלים מקטלוניה שבספרד, בעיר פאס שבמרקו (ש"ל).

עיר זו הייתה אז מרכז תורני גדול בארץ ומשפעת בחכמיה הרבים והגדולים. שם עלה ונתעלה בידיעת התורה על כל חלקיה:

מקרא, תלמוד, קבלה. כמו כן נתודע אז לקבלת רבי משה קורדובירו - המבארת בספרו הגדול "פרדס רמונים".

רבים מספריו בקבלה יש להם גם שיטת הרמ"ק [רבינו משה קורדובירו].

ב. הרב אברהם אזולאי אזולאי החליט לעלות לארץ ישראל - ככל הנראה לאחר פרענות שעברה באותה עת במרוקו, ובפרט בעיר פאס. בהגיעו לארץ ישראל (בשנת ש"ה) התישב אז בעיר חברון, שהיתה מרכז לתורה וללמוד הקבלה, ושם כתב את ספריו הקדושים, לתקופות קצרות התישב בערים ירושלים ועזה.

ג. הרב אברהם אזולאי אזולאי נפטר בשנת ת"ד (כ"א מרחשון וי"א כ"ה) בחברון, ושם נטמן.

ד. ספרו הגדול "אור החמה" הוא בין הפרושים החשובים ביותר שנכתבו על זוהר. בספר זה באו פרושי זוהר לרבי משה קורדובירו ולרבי חיים ויטאל (קדם שנתודע לתורת האר"י ז"ל). הפרוש הדפס בשלשה כרכים גדולים, ובהם פרוש לשלשת חלקי זוהר (בראשית - דברים). כמו כן כתב הרב אברהם אזולאי את הספר "זהרי חמה", והוא קצור מן הספר "ירח יקר" - פרושו הגדול של רבי אברהם גלנטי לזוהר.

ה. בשנת תרנ"ו הדפס הפרוש "אור החמה" בשלוב עם "זוהר חמה", על ידי הרב הקדוש רבי יחזקאל שרגא הלברשטאם בן ה"דברי חיים" זי"ע, וכעת מצויים בו שלשת הפרושים של המקבלים: הרמ"ק [רבינו משה קורדובירו], רבי חיים ויטאל, ורבי אברהם גאלאנטי. מדבריו בהקדמתו לפרושו: "... והחלק ב' [מן הספר "קריית ארבע" - הכולל את רב חבוריו בקבלה] נקרא שמו "אור החמה", והוא מאיר המעין באור החמה הבהיר להבין לשונות זוהר הבלתי עמקים, ונהנים ממנו כל העם מקצה, המבין והבלתי מבין".

ו. רבי אברהם בן רבי מרדכי אזולאי נולד בפאס (בשנת שכ"ה - שצ"ח) למשפחת מקבלים, היה מקבל מפרסם, אשר פרח בתור הזהב של התקופה הזו. הוא כתב שלשה מדרשים המבססים על הזוהר עם פרושו האריז"ל, "אור הלבנה", "אור החמה", ו"אור הגנוז". הרב אברהם אזולאי גם כתב ספר הנקרא "חסד לאברהם", בו הוא מציג נתוח עקרונות הקבלה.

ז. בנו של הרב הקדוש רבי אברהם אזולאי היה הרב הקדוש רבי יצחק אזולאי, בעל זרע יצחק מקושטאנדינא (הוא אבי הרב הקדוש רבי ישעיה, אבי הרב הקדוש רבי יצחק זרחיה, אבי מרן החיד"א ז"ל).

ח. חתני הרב הקדוש רבי אברהם אזולאי ז"ל היו הרב הקדוש רבי בנימין זאבי (אבי הרב הקדוש רבי אברהם ישראל זאבי), והרב הקדוש רבי דוד יצחק (אבי הרב הקדוש רבי אברהם ישראל זאבי), הרב הקדוש רבי אברהם אזולאי ז"ל נפטר, בשנת ת"ד לפ"ק כ"א (ויש אומרים: כ"ה) מרחשון זיעזעכי"א.

ד) רבי שלום בוגלו - "מקדש מלך"

א. רבי שלום בוגלו נולד - במאה הי"ח - בעיר מראכש שבמרוקו, עיר קדומה ששמשה מאות בשנים כמרכז רוחני ליהודי דרום מרוקו. ארבעה מגדולי חכמי מרוקו שבדורו: רבי אברהם אזולאי, רבי יעקב פינטו, רבי ישעיה הכהן, ורבי יעקב גדליה - היו רבותיו בקבלה, כפי שידוע לנו מדבריו בהקדמתו, ומהבאת דבריהם ופרושיהם בפרושי הרבים על הזוהר.

ב. פרוש "מקדש מלך", ושאר פרושיו לחלקי הזוהר הנוספים: "הדרת מלך", "פני המלך", "הוד מלך", "כבוד מלך" (על מאמרים קשים שבזוהר, על האידרות - רבה וזוטא - ועל ספרא דצניעותא), ו"כסא מלך" (על תקוני הזוהר) - מבססים כלם על קבלת האר"י ז"ל, כפי שבאה בכתבי תלמידיו, ובראשם מוריננו רבי חיים ויטאל. ואף שקבלת האר"י היא

הקובעת בפרושיו, הרי שבמקומות רבים נטה להסביר המאמרים על פי פשוטם של כתובים ברוח הזהר וכוונותיו הנגלות.

ג. בפרושיו שלב הר"ש [רבי שלום] בוזגלו גם מפרשיו של הרב משה זכות על הזהר, פרוש שהיה מצוי בכתב יד, והוא שהדפיסו והוציאו לאור עולם.

ד. ספריו כתב לאחר שעזב את מרוקו והתיישב בלונדון, אבל הדפיסם באמסטרדם (תק"י).

פרוש הר"ש [רבי שלום] בוזגלו לזהר, שני תכונות לו:

א. הוא הפרוש הראשון המקיף את כל חלקי הזהר.

ב. נכתב רק על פי קבלת האר"י ז"ל, שנתקבלה בלמוד הקבלה, על פן זכה הספר למהדורות רבות, (אגב, פרושו לזהר נפוץ ביותר בחוגי החסידים, ובמהדורות זאלקאו הובאו הסכמותיהם של האדמו"רים: רבי לוי יצחק מברדיטשוב ורבי יששכר דב מזלאטשוב).

רבי שלום בוזגלו נפטר בשנת תק"מ בלונדון.

ה) "ניצוצי אורות", להחיד"א

א. "ניצוצי אורות" הוא ספרו של החיד"א על הזהר, ובו אסף הערות, הגהות ופרושים קצרים, אשר נאספו ממפרשי הזהר השונים, (מהם: אספקלריה המאירה, רבי שלום בוזגלו, זהר חמה, והערותיו הוא עצמו תחת החתימה: מא"ן [- מהצער יוסף אזולאי נר"ו]). ספר זה מדפס בשולי הזהר במהדורות רבות, ובו הערות מאירות עינים מסוגים שונים: פרושים בתחום הפשט ובתחום הקבלה, הערות ענייניות, תקוני לשון, השואות למקורי חז"ל, ועוד.

ו) "עטרת צבי" לרבי צבי הירש מזידיטשוב, בעל מחבר ספר

"עטרת צבי", "פרי קדש הלולים", "סור מרע ועשה טוב"

א. הגאון הקדוש הרב האלקי רצ"ה מזידיטשוב זלה"ה בעל מחבר "עטרת צבי" פרוש על הזהר הקדוש, "פרי קדש הלולים" על הפרי עץ חיים, "סור מרע ועשה טוב" הקדמה ודרך לעץ החיים, ועוד.

ב. הוא הִיה מְסֻמָּךְ מִרְבוּ הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא מוֹרִינוּ הָרַב יַעֲקֹב יִצְחָק מְלוּכָלִין זִלְלָה"ה וּמִשְׁאָר צְדִיקִים, וְהַחֲשִׁיב עֲצָמוּ כְּשִׁלְיִשִּׁי לִבְעַל שֵׁם טוֹב הַקְדוּשׁ זִלְלָה"ה, כִּי בִימֵי חָרְפוֹ נָסַע תַּלְמִיד אֶחָד מִתַּלְמִידֵי הַבְּעַל שֵׁם טוֹב דֶּרֶךְ מְקוֹמוֹ, וְעָכְבוּ רַבֵּינוּ רַצ"ה אֲצָלוֹ כַּמָּה יָמִים, וְלָמַד מִמֶּנּוּ הִרְבֵּה.

ג. הַגָּאוֹן הַקְדוּשׁ רַבִּי מֹשֶׁה טִיטְלְבוֹיִם מְאוּהַעֵל בְּהַסְכָּמְתוֹ עַל סֵפֶר עֲטֻרַת צָבִי לְרַבֵּינוּ הַנ"ל כּוֹתֵב עָלָיו בְּזֵה הַלְשׁוֹן: אִישׁ אֱלֹקִים קְדוּשׁ, צְדִיק יְסוֹד עוֹלָם, רַבֵּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, יִדְעָתִי נֶאֱמָנָה שֶׁהִיה מְלֹא וְגִדּוּשׁ בְּחֻכְמָה זֹו בְּחֻכְמָה בִּינָה דַּעַת עַד לְהַפְלִיא, וְעַם קְדוּשִׁים נֶאֱמָן, וְעָשָׂה פְרוּשׁ עַל כָּל הַזֹּהַר, וְאוֹלֵי הוּא מִהַשְׁלֵמַת הַתְּגָלוֹת חֲבוּרוֹ דִּהַזֹּהַר הַקְדוּשׁ דַּעַל יָדוֹ יִיתִי פֶּרֶקְנָא דִּישְׂרָאֵל.

ד. הַגָּאוֹן הַקְדוּשׁ מוֹרֵנוּ הָרַב רַבִּי צָבִי אֱלִימֶלֶךְ מְדִינוּב בְּהַסְכָּמְתוֹ עַל עֲטֻרַת צָבִי הַנ"ל כּוֹתֵב בְּזֵה הַלְשׁוֹן: וַיְדוּעַ לְכָל אֲשֶׁר עִם גִּדְּל קְדֻשָּׁתוֹ וּפְרִישָׁתוֹ וְחִסִּידוֹתוֹ, זָכָה שֶׁנִּפְתָּחוּ לוֹ שַׁעְרֵי חֻכְמָה וּבִינָה, וְהִיה יָחִיד בְּדוּרוֹ בְּחֻכְמַת הָאֱמֶת, יִלְאַה הַקְּלָמוּס מִלְּסֵפֶר עִמָּךְ הַשְּׁגָתוֹ בְּחֻכְמַת הָאֱמֶת הַלְזוֹ, וְהִנֵּה הוּא הַקְדוּשׁ עֹשֶׂה לָּהּ אֲזָנִים, עַכ"ל שֵׁם. וּבַהוֹסְפוֹתָיו לְסֵפֶר סוּר מֵרַע כָּתַב בְּזֵה הַלְשׁוֹן: וְכַמְעַט לֹא רָאִיתִי וְלֹא שָׁמַעְתִּי בְּדוּרֵנוּ מִי אֲשֶׁר הֶעֱמִיק בְּחֻכְמָה הַנִּפְלְאָה כְּמוֹהוּ.

ה. הַגָּאוֹן הָאֱמֶתִי בְּשׁו"ת אֲמָרֵי אֵשׁ חֵלֶק אוֹרַח חַיִּים סִימֵן י"ט כּוֹתֵב עַל רַבֵּינוּ הַנ"ל בְּזֵה הַלְשׁוֹן: הַגָּאוֹן אִישׁ אֱלֹקִים מוֹרֵנוּ הָרַב צָבִי, וְכוֹתֵב שֵׁם וּמִי בְּדוּרֵנוּ זֶה אֲשֶׁר יִשְׁאַהוּ לִבְכוֹ לְדַמּוֹת אֶת עֲצָמוֹ לְהָרַב הַגָּאוֹן רַבִּי צָבִי הִירֵשׁ.

ו. אָחִיו הַגָּאוֹן הַקְדוּשׁ מוֹרֵנוּ הָרַב אֶלְכָּסְנֶדֶר סַעֲנֶדֶר מְקַאֲמֶרְנָא בְּסִפְרוֹ זְכוֹרֹן דְּבָרִים (דף כ"ח ע"א) כָּתַב בְּזֵה הַלְשׁוֹן: וְאָחִי מוֹרֵי הַקְדוּשׁ בְּעֶשֶׂר מֵינֵי קְדֻשּׁוֹת מוֹרֵנוּ הָרַב רַבִּי צָבִי זִלְלָה"ה בְּאֵר מֵאֲמָר הַלְזוֹ כְּפִי תַקְף קְדֻשָּׁתוֹ וְעֶצֶם בִּינָתוֹ וְהַתְּפַשְׁטוֹת דְּבָרָיו עַד רוּם שְׁמֵי הַמַּעְלוֹת, וְהַרוּצָה לְטַעַם נֶפֶת צוּף וּדְבֶשׁ, יַעֲיֵן בְּדַבְּרָיו הַקְדוּשִׁים וַיֵּאִירוּ עֵינָיו.

ז. אחיו הקדוש והנורא מורינו הרב משה מסאמבור בספר תפלה למשה, בהקדמתו כתב בזה הלשון: מה ששמעתי מאחי אמ"ו איש אלקים קדוש מורינו הרב צבי הירש, ואקדם בהקדמתי אשר השגתי בו מחסידותו ופרישתו וענותנותו ומעינות חכמה אשר בו, לו אספר בשבחו כל הימים לא אוכל לספר אפס קצהו, וזאת השגתי אשר כל השגתי בו מאפס ותהו נחשבו מגדל עמקות החכמה והקדשה והפרישות והענוה אשר בו וכו'.

ח. הגאון הקדוש מורינו הרב יודא צבי מראזלא [תלמידו וחתנו ובן אחיו הרב רבי משה מסאמבור הנזכר] אמר, כי אין שום פסוק בכל התנ"ך אשר מורו דודו רבי צבי הירש לא גלה לו סודו.

ט. מורינו שאר בשרי הגאון הקדוש מורנו הרב רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב [תלמידו ובן אחיו הרב הקדוש רבי יששכר בעריש] בהספמתו על עטרת צבי כותב בזה הלשון: וכאשר שמעתי מפיו הקדוש שהוא מתלמידי רשב"י.

(עשר קדשות מערכת ב' מורנו הרב צבי הירש מזידיטשוב)

(ז) העטרת צבי החזיק עצמו לתלמיד של התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי, וגם של האר"י הקדוש

א. בהספמת תלמידו ובן אחיו הרב הקדוש רבינו מורנו הרב רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב זי"ע על ספר הקדוש העטרת צבי כותב בזה הלשון: וכאשר שמעתי מפיו הקדוש שהוא מתלמידי רבן שמעון בן יוחאי, זכותו יעמד לנו. ובספר עטרת יעקב וישראל להרב הקדוש רבי יעקב האגר זי"ע תלמידו של רבינו מורנו הרב רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב, כותב בזה הלשון: ודע כי רבינו זה [העטרת צבי] למד תורה מפי הרשב"י והאריז"ל ממש, כאשר העיד בעצמו, והעיד לנו מורי [מורנו הרב רבי יצחק אייזיק] ז"ל מזידיטשוב, עד כאן.

פעם אחת שלח העטרת צבי מכתב לקברו של רשב"י והאר"י, וחתם "אני תלמידך צבי בן הינדא".

ב. פַּעַם אִיקְלָעוּ לְזִידִיטְשׁוּב אַנְשֵׁי צוּרָה, שְׂבָאוּ מֵאֶרֶץ הַקֹּדֶשׁ לְקַבֵּץ מַעוֹת לְטוֹבַת רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֶּסֶם, שָׁלַח הָעֵטְרַת צָבִי עִמָּהֶם קִנְטָרִס שִׁנִּיחוּהוּ בַּמַּעֲרַת צִיּוֹן רֶשֶׁב"י, וְתַלְמִידוֹ הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּינוּ מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי יִצְחָק אֵיִיזִיק מִזִּידִיטְשׁוּב זִי"ע רָאָה אֶת הַקִּנְטָרִס בִּידָם, וְרָאָה בּוֹ פְּרוּשִׁים עַל מֵאֲמָרֵי הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ, וּבַחֲתִימַת הַקִּנְטָרִס חוֹתֵם תַּלְמִידָךְ צָבִי בֶן הַיִּנְדָּא, וּמִבְקֵשׁ הָעֵטְרַת צָבִי אֶת רֶשֶׁב"י, שְׁיִגְלָה לוֹ אִם כּוֹן בְּפִירוּשׁוֹ לְאַמְתּוֹ. נָתַן לָהֶם רַבִּינוּ מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי יִצְחָק אֵיִיזִיק מַעוֹת שִׁכְתָּבוּ אֵלָיו מֶה שֶׁאַרְעָה עִם הַקִּנְטָרִס בַּמִּירוֹן. כְּאֲשֶׁר חֲזָרוּ לְאֶרֶץ הַקֹּדֶשׁ כָּתְבוּ אֵלָיו, כִּי אַחֵר שֶׁהִנִּיחוּ אֶת הַקִּנְטָרִס בַּמַּעֲרָה יֵצְאוּ הַחוּצָה, וְאַחֵר כִּמָּה רְגָעִים כְּשֶׁנִּכְנְסוּ שָׁנִית לֹא מִצְאוּהוּ עוֹד, וְשׁוּם אָדָם לֹא נִכְנַס לָשֵׁם בֵּין כֶּךָ.

ג. פַּעַם בַּלֵּיל שַׁבַּת קֹדֶשׁ, רָצָה חֲתָנוּ הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי יוֹדָא צָבִי מֵרֵאזֵלָא זִי"ע לְהִגִּישׁ לוֹ מִשְׁקָה לְשִׁתּוֹת, וְשָׁמַע מִבְּעַד דֶּלֶת חֲדָרוֹ קוֹלָם שֶׁל כִּמָּה אַנְשִׁים, וְכֹאשֶׁר הִסְתַּכֵּל דֶּרֶךְ חוֹר הַמַּפְתָּח שַׁבְתוֹךְ הַדֶּלֶת, רָאָה אִישׁ זָקֵן וְאִישׁ צָעִיר מְפַלְפְּלִים עִם חוֹתָנוּ הָעֵטְרַת צָבִי, וּבִשְׁבַת קֹדֶשׁ בִּסְעָדָה שְׁלִישִׁית כְּשֶׁהָעֵטְרַת צָבִי פָתַח בְּמֵאֲמָר מִהַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ כְּדָרְכּוֹ, אָמַר: מִימָרָא זֹו פִּרְשׁוּ רַבִּינוּ שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי בַּעֲצָמוּ כֶּךָ, וְאָמַר הַפֶּשֶׁט שֶׁל רֶשֶׁב"י, וְאַחֵר כֶּךָ אָמַר וְהָאֶר"י הַקָּדוֹשׁ פִּרְשָׁה כֶּךָ, וְאָמַר הַפֶּשֶׁט שֶׁל הָאֶר"י הַקָּדוֹשׁ, וְאַחֵר כֶּךָ אָמַר, וְאִנִּי מִפְּרֹשׁ כֶּךָ וְכֶךָ, וְשִׁנְיָהֶם רֶשֶׁב"י וְהָאֶר"י הַקָּדוֹשׁ מְסַכְּמִים לַפֶּשֶׁט שְׁלִי, וְסִיִּים "אוֹן טָאמַעַר גְּלִיבֵט עֵטָן מִיר נִישֵׁט, פֶּרַעְגֻט'ס דַּעַם שׁוואַרְצֵן גִּנְב, עַר הָאֵט אַרִיִין גַּעְקוֹקֶט דוֹרְךְ דִּי קְלֵאמָקַע" (= וְאִם לֹא תֵאֱמִינוּ לִי, תִשָּׁאֲלוּ הַגִּנְב הַשְּׁחֹר, הוּא הִסְתַּכֵּל דֶּרֶךְ חוֹר הַמַּנְעוּל), כִּי הִרְגִישׁ בְּרוּחַ קֹדֶשׁוֹ שֶׁחֲתָנוּ הִבִּיט לְתוֹךְ הַחֲדָר.

ד. הוּא הַקָּדוֹשׁ הָיָה גָאוֹן בַּנִּגְלָה וּבַנִּסְתָּר, וּבָעֵת אֲמִירַת הַתּוֹרָה בִּסְעָדָה ג' שֶׁל שַׁבַּת קֹדֶשׁ, גָּלָה סוּדוֹת וְעִנְיָנִים רַמִּים וּגְבוּהִים.

ה. הָרַב הַקָּדוֹשׁ בַּעַל דְּבָרֵי יְחִזְקָאל מְשִׁינְאָוּא זִי"ע הָיָה רָגִיל לְסַפֵּר, כִּי בָעֵת שֶׁהָעֵטְרַת צָבִי אָמַר תּוֹרָה בִּסְעָדָה ג', וְהַמּוֹרָה שָׁעוֹת שָׁעַל

הקיר התחיל להקיש, צעק העטרת צבי "שא דרך ארץ", ותכף פסקו מלהקיש, וכן בכל פעם, ואחר אמירת התורה השלים כל הנקישות שחסר במשך שעת אמירת התורה. וסים הרב הקדוש משינאנוא: תראו מזה שאפלו דומם כמורה שעות יש לו דרך ארץ לדבורו של צדיק.

(ח) "זהר חי", - לרבי יצחק איזיק מקאמארנא, בעמח"ס "זהר חי", "היכל הברכה", "נתיב מצוותיך", עצי עדן, "פני זקן", "שלחן הטהור", ועוד

א. הגאון הקדוש המקבל האלקי מארא דרזין, מורינו הרב יצחק יהודה יחיאל, המכנה רבי איזיק מקאמארנא (תקס"ו - תרל"ד), בן הגאון הקדוש רבי אלכסנדר סנדר, אחי הקדוש רבי צבי מזידיטשוב.

ב. ה"ה גאון מפלג קדוש ובעל מקבל נורא, שחבר ספרים הרבה ה"ה, ספר עשירית האיפה על התורת כהנים, אוצר החיים על תרי"ג מצוות, והיכל הברכה על המסרת, וזהר חי על הזהר הקדוש ה' כרכים, ונתיב מצוותיך, ומעשה אורג, ופני הזקן, ועצי עדן על המשניות, ופני זקן על ירושלמי שקלים, וספר נוצר חסד על אבות, ואלו נדפסו.

עוד נשארו ממנו בכתובים ספר שלחן הטהור על שלחן ערוך אורח חיים, והגהות על ש"ס בבלי וירושלמי, ופרוש על כמה מסכתות מירושלמי זרעים, והגהות על תקוני הזהר, (מגלת יוחסין שבספר בן ביתי תהלים).

ג. הגאון הקדוש רבי יצחק איזיק יחיאל ה"ה נהירין ליה שבילין דרקיע דנהר-דעה, ה"ה צדיק יסוד עולם, ושר בית הזהר, עיר וקדיש, וזכה לבן גדול, הגאון הקדוש רבי אליעזר צבי סאפרין, שהוציא גם כן ספרים הרבה, הוא בעל המחבר ספר בן ביתי על התורה וחמש מגלות, ודמשק אליעזר על זהר הקדוש ו' חלקים, וספר אור עינים ב' חלקים ועוד.

ד. פֵּרוּשׁוֹ עַל הַזוהר מְבַסֵּס עַל קְבָלַת הָאֲרִי"ל, וְבוֹ גַם הַשְׁפָּעַת תּוֹרַת מְאוּרֵי הַחֲסִידוֹת – הַבֵּעַל שֵׁם טוֹב וְתַלְמִידָיו. פֵּרוּשׁ זֶה הִדְפָּס בְּחִמְשָׁה פָּרָכִים גְּדוֹלִים בְּלַעַמְבֶּעֶרְג, וְהֵנוּ חֲבוּרוֹ הָאֲחֵרוֹן שֶׁנִּכְתַּב בְּעָרוֹב יָמָיו, וְלֹא זָכָה לְהַשְׁלִימוֹ, וְאָכֵן עַל זֶה חֲמֵשׁ דְּבָרִים לֹא כָתַב פֵּרוּשׁ. הַכֶּרֶךְ הַחֲמִישִׁי מְסִים בְּפֵרוּשׁ לְקֻטֵּעַ הַמְּצוּי בַּתְּחִלַּת הַזוהר לְסֵפֶר דְּבָרִים – בְּבֹאוֹר הַפָּסוּק: "רַב לָךְ אֵל תּוֹסֵף", וּבִזְהָה הוּא מְצֹא רִמְזוֹ בַּעֲת מַחֲלָתוֹ, שֶׁעָלָיו לְהַפְסִיק בְּכַתִּיבַת פֵּרוּשׁוֹ. וְאָכֵן, סָמוּךְ לְכַתִּיבַת שׁוּרוֹת אַחֲרוֹנוֹת אֵלֶּה נִפְטָר. סִפְרוֹ – "זוהר ח"י" – הִדְפָּס לְאַחַר פְּטִירָתוֹ עַל יְדֵי בָנוּ הַצַּדִּיק הַמְּקַבֵּל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר צָבִי סַאֲפָרִין, כְּצוּאָת אָבִיו הַמַּחֲבֵר.

ה. פַּעַם אַחַת אָמַר שֵׁישׁ בְּחֶלֶק נִשְׁמָתוֹ הִטְהוֹרָה חֶלֶק אֶחָד מִנִּשְׁמַת הָאֲרִיז"ל, וְאָפְלוּ הַצּוּרָה שֶׁל הָאֲרִיז"ל יֵשׁ לִי שׁוּהַ בְּשׁוּהַ. וְגַם חֶלֶק אֶחָד מִנִּשְׁמַת הַבֵּעַל שֵׁם טוֹב ז"ל, לָכֵן כָּל יָמָיו לֹא הָיָה יוֹם אֶחָד שֶׁלֹּא הָיָה מְדַבֵּר מִן הַבֵּעַל שֵׁם טוֹב ז"ל וּמֵהָאֲרִיז"ל. וְגַם הָיָה לוֹ חֶלֶק אֶחָד מֵהִינוּקָא הַנִּזְכָּר בַּזוהר וְכוּ'. וְאָמַר שֵׁישׁ לוֹ עוֹד כַּמָּה חֶלְקֵי נִשְׁמוֹת מִנִּשְׁמַת תַּנְאִים וְאִמּוּרָאִים, אָבֵל לֹא רָצָה לְגַלוֹת.

(עֶשֶׂר קִדְשוֹת מַעֲרֶכֶת ט' עַמּוּד מ"ג)

ו. מוּרֵי דוּדֵי הַקְּדוּשׁ [רַבִּינוּ צָבִי] נִשְׁמָתוֹ הָיָה שָׂרֵשׁ הָרַב רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל מִשָּׂרֵשׁ שְׁקָרוֹב אֶל נִשְׁמַת רַבִּי עֲקִיבָא, שֶׁנִּתְבָּאֵר זֶה בְּסֵפֶר חֲזִינוֹת עֲנִין הַמַּתְחִיל בְּעֲנִין אֲשֶׁתִּי אָמַר לִי מוּרֵי, מְלַבֵּד שְׂאֵחַר כָּךְ עַל יְדֵי מַעֲשָׂיו הַמְּפֹלָאִים עָלָה עוֹד לְכַמָּה מַדְרָגוֹת, וְכֵן נִשְׁמַת הָרַב הַקְּדוּשׁ מוּרִינוּ הָרַב לִוי יִצְחָק מִבְּרִדִּיטְשׁוֹב הָיָה מִשָּׂרֵשׁ הָרַב רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל. וְעַם שָׂרֵשִׁים אֵלּוּ עָבְדוּ מֶלֶךְ עֲלִיּוֹן בְּמַסִּירוֹת נֶפֶשׁ, בְּהִתְלַהֲבוֹת וַיַּחֲוִידִים, כַּמַּעֲט שֶׁלֹּא נִמְצָא בִּימֵי הַתַּנְאִים כָּךְ. (מַגִּלַּת סְתָרִים).

(עֶשֶׂר קִדְשוֹת מַעֲרֶכֶת ט' הָרַב הַקְּדוּשׁ מוּרִינוּ הָרַב רַבִּי יִצְחָק אֵיִיזִיק מְקַאֲמָרְנָא)

ז. תְּפִלָּתוֹ הָיְתָה בְּדִבְקוֹת נִפְלְאוֹה, וּפָעַל הָרַבָּה בַּתְּפִלָּתוֹ לְטוֹבַת יִשְׂרָאֵל. הוּא כּוֹתֵב בְּסִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ זֶהר ח"י (בְּרֵאשִׁית דף רט"ו ע"ב): פַּעַם אַחַת בָּחַג הַשְּׁבוּעוֹת בְּשָׁנַת תַּקַּע"א לַפָּרֹט, הַתְּחִיל מוּרֵי דוּדֵי

רבינו הקדוש [העטרת צבי] להתפלל קדם הניץ החמה, ועמד בתפלת לחש של שחרית ששה שעות, והיה שם בעל הבית אחד [שהיה שמו יוסף], ואמר תהלים עד ששים כל התהלים, ואחר כך הלך לישן ובא לבית המדרש ועדין לא סים הצדיק תפלת הלחש, ובעת הסעדה לא נתן לו המשרת לאכל כראוי, והיה יושב באיזה זווית, ואמר להמשרת רבי מצער אותנו באריכות, ואתה במניעת המאכל, ושמע העטרת צבי זאת, לקח כוס של יין ונתן לו, ואמר: יוסף אתה אומר שאני מצער אותך, התדע שיש כאן איזה מאות בני אדם, ואני צריך לתקן לכל אחד תקון נפשו וכל הצטרכותו מהחל ועד גמירא. האמת שהנחת בביתך שני ילדים בריאים, והיום נחלו שניהם, האחד נחלה שהיה קרוב למות, ובתפילתי פעלתי שהמשכתי לו חיים, ותהלה לאל חזר לאיתנו, והשני לא השגחתי כל כך והוא כעת בסכנה גדולה. ונתבהל זה האיש, ותכף במוצאי יום טוב אץ לביתו, והיה מכון כמו שאמר לו העטרת צבי.

ח. העיד על עצמו, שהכניע את השר של אונגארן, ועשה לו חריץ במצחו.

ט. ארע שבאו אליו מאות משפחות בבכיה גדולה, שהשר גזר עליהם גזרה שאסור להם לדור בכפרים, אלא מכרחים לגור בתוך העיר, וכל פרנסתם הוא מהכפרים. המה בכו לפני שירחם עליהם לבטל הגזרה הרעה. אמר להם העטרת צבי, לינו פה הלילה ובואו לפני בבקר, וכן עשו.

בבקר כשבאו אליו, אמר להם: בלילה זו היתה לי עליית נשמה, והלכתי לתנאים, אמוראים, רבנן סבוראי, וכלם אמרו שכן צריך להיות שתדורו בתוך העיר, לפי שבכפרים אין מנינים, ואין שומעים קדשה וברכו, ואין שם מקנה. רק התנא האלקי רבן שמעון בן יוחאי אמר שאי אפשר לגזר זאת: שאם יסע יהודי דרך כפר ולא יהיה עמו טלית ותפלין, או פת לחם לסעד לבו, מאין יקח?, ואמרו בבית דין של מעלה, שישאלו פי צדיק אשר נמצא עדין בעולם, ענה

רשב"י הלא יש כאן רבי הערש'לע זידיטשובער, נשאל את פיו, ושאלו אותי, ואמרתי כרשב"י, ועתה סעו לביתכם לשלום, כי השר שגזר גזרה זאת מת פתאם וכבר בטלה הגזרה, וכך הוה.

י. רבינו רבי אליעזר צבי מקאמארנא בהקדמתו לספר הקדוש זהר חי (מאביו הקדוש רבינו מורנו הרב רבי יצחק אייזיק מקאמארנא זי"ע), מספר שפעם אחת ראה העטרת צבי בחלום הלילה, שנכנס להיכל של רבינו הבית יוסף, וראה הרבה תלמידי חכמים יושבים במתיבתא זו של רבינו הבית יוסף, ובתוכם היה יושב אחיו הרב הקדוש רבינו אלכסנדר סענדר מקאמארנא זי"ע, וכשנכנס העטרת צבי עמד הבית יוסף מכסאו, ואמר "ברוך הבא רבי הערש'לע זידיטשובער", ובקש מהעטרת צבי שיאמר דבר תורה, השיב העטרת צבי, כאן יושבים תלמידי חכמים גדולים שעוסקים בנגלות התורה, ואני כל עסקי בסודות התורה, אבל אף על פי כן אגיד לכם דבר חדוש אחד על פרשתנו זו פרשת ויגש, ואמר: כתיב (בראשית מ"ז י"ד) וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשכר אשר הם שברים, ואמרו חז"ל (פסחים קי"ט ע"א) שיוסף לקט כל כסף וזהב שנמצא אז בכל העולם, וקשה הלא בין הכסף וזהב היו גם צלמים ועבודה זרה, והאיד התר ליוסף לקח עבודה זרה שלהם, הלא הילכתא היא (ביוה"ד דעה סימן קל"ט ס"א) שאסור להנות מעבודה זרה, לזה מסיים הכתוב בשכר אשר הם שברים, הינו לשון שבירה וכתיבה, שהעכו"ם בעצמם שברו את הצלמים קדם שנתנום ליוסף, וההלכה היא (שם סימן קמ"ו ס"א) שאם העכו"ם בעצמו מבטל העבודה זרה שלו מכל וכל, מתר לישראל להנות ממנו. כה אמר העטרת צבי שם. על זה ענה הבית יוסף להעטרת צבי, "טוב דברתם וחדשתם בתורה".

יא. אחר כך אמר הבית יוסף בזה הלשון: אחיה רבי סענדר היושב כאן בקש אותנו לומר לך שיש לו בן קטן בעולם העשיה, [הלא הוא הרב הקדוש רבינו מורנו הרב רבי יצחק אייזיק מקאמארנא זי"ע], ואין מי שישגיח עליו ללמדו תורה, ומבקש ממך שתשגיח

עָלִיו לְלַמֵּד עִמּוֹ תוֹרַת הַקְדוּשָׁה. הַשִּׁיב הָעֵטֶרֶת צָבִי, הָרִינִי מִקַּבֵּל עָלִי לְלַמֵּד עִמּוֹ, עַד כָּאֵן תִּכֵּן דְּבָרִיו.

יב. קִדְּם שְׁנִסְתַּלֵּק לַחֲיֵי הָעוֹלָם בְּכָה מְאֹד, וּכְשֶׁשָּׁאֲלוּהוּ לָמָּה הוּא בּוֹכָה, אָמַר שֶׁהִתְבּוֹנֵן הָאֵם נִמְצָא עוֹד צָדִיק שְׂיוֹכֵל לְתִקְּן נִשְׁמוֹת כְּמוֹ שֶׁהוּא הִיָּה מִתְקַן, עַד שֶׁמִּצָּא מְרֻגָּע לְנִפְשׁוֹ, בְּאִמְרוֹ שְׂרוּאָה כִּי הָרַב הַקְדוֹשׁ רַבִּי יְהוּדָה צָבִי מְסֻרְעֵטִין זי"ע יוֹכֵל עוֹד לְתִקְּן נִשְׁמוֹת כְּמוֹתוֹ. (עֲבוּדַת עֲבוּדָה)

ט) "דְּמָשֶׁק אֱלִיעֶזֶר" לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר צָבִי מְקַאמְאֲרָנָא – בְּעַל מַחְבֵּר סֵפֶר "אוֹר עֵינַיִם", "בֶּן בֵּיתִי" וְעוֹד

א. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר צָבִי (תק"צ – תרנ"ח), הִיָּה בְּעַל מִקַּבֵּל גָּדוֹל וְנוֹרָא, וְחֹבֵר סִפְרִים נוֹרָאִים עַל פִּי סוּד וְקִבְלָה, וְהֵם סֵפֶר בֶּן בֵּיתִי עַל הַתּוֹרָה, עַל תְּהִלִּים וְעַל חֲמֵשׁ מְגִלּוֹת, זֶקֶן בֵּיתוֹ עַל אָבוֹת, בֶּן בֵּיתִי עַל סִיּוּמֵי הַש"ס, דְּמָשֶׁק אֱלִיעֶזֶר עַל הַזֹּהַר הַקְדוֹשׁ ו' חֲלָקִים, אוֹר עֵינַיִם סוּדוֹת וְקִבְלָה ב' חֲלָקִים, וְרֹאשׁ בֵּית עַל תְּקוּנֵי הַזֹּהַר, הוּא הִיָּה שׂוֹר בֵּית הַזֹּהַר בְּדוּרוֹ.

ב. הוּא בְּנוֹ וּמִמֶּלֶא מְקוֹמוֹ בְּאֲדַמּוֹרֶת שֶׁל הָאֲדַמּוּ"ר הָרֵאשׁוֹן אוֹר עֵינַיִם, רֹאשׁ בֵּית אָב לְבֵית קַאמְאֲרָנָא – רַבִּי יִצְחָק אִיזִיק בְּעַל "זֹהַר חֵי".

ג. פְּרוּשׁוֹ לַזֹּהַר "דְּמָשֶׁק אֱלִיעֶזֶר" שְׁנִדְפָּס בּו' כְּרָכִים (תרס"ב – תרפ"ב), נִכְתָּב בְּכּוֹנֶנָה לְהִיּוֹת פְּרוּשׁ שְׂיוֹבֵן עַל יְדֵי הַלּוֹמְדִים הַבָּאִים לְהִבִּין אֶת הַפֶּשֶׁט דְּבָרֵי הַזֹּהַר, וְעַל כֵּן הִשְׁתַּדֵּל לְבָאֵר וּלְפָרֵשׁ כָּל תִּבְיָה וְתִבְיָה בְּהִרְחָבָה. פְּרוּשׁוֹ, כְּפְרוּשׁ אָבִיו, מְבַסֵּס עַל קִבְלַת הָאֲר"י ז"ל, וְסִפְרֵי גְדוּלֵי הַחֲסִידוֹת.

ד. בְּהַקְדַּמְתּוֹ הוּא כּוֹתֵב "שְׁמַעְתִּי מֵאֲמוּ"ר זִלְהֵה שְׁשִׁמַּע מִפֶּה קְדוֹשׁ רַבִּינוּ יַעֲקֹב יִצְחָק בֶּן מֵאֲטִיל מְלוּבְלִין, שְׂרָצוֹנוֹ הַטּוֹב הִיָּה שְׂיֵהִיָּה אִישׁ אֶחָד בְּעוֹלָם שְׂיִפְרֵשׁ דְּבָרֵי הַזֹּהַר הַקְדוֹשׁ עַל פִּי פֶשֶׁט פְּשׁוּט, בְּכָל מְקוֹם שְׂיִכּוֹל לְפָרֵשׁ עַל פִּי פֶשֶׁט, וְכֵן אֲנִי בַּעֲצָמֵי שְׁמַעְתִּי גַם כֵּן מִהָרַב הַצָּדִיק הַגָּאוֹן מוֹרְנוֹ הָרַב צָבִי זצ"ל... שְׁחֻשָּׁקָה נִפְשׁוֹ

לראות בעיניו איזה פרוש על הזהר הקדוש שיהיה על פי פשט פשוט לזה.

בכח אלה הצדיקים הקדושים, בא לי עזר לי ברוך הוא וברוך שמו. קבלתי עלי בלי נדר לילך בדרך זה לפרש על פי פשט בכל מקום שיוכל לסבל פשט פשוט, והוא כדי שיוכל לדבק כל אחד מבני ישראל הקדושים בדברי הזהר הקדוש הזה, כי ידוע הוא שעקר קניית דבקות הבורא ברוך הוא באין מממש ובשמחה, הוא בא מלמוד דברי הזהר.

ה. הספר - מכתב יד - יצא לאור על ידי בנו וממלא מקומו - האדמו"ר רבי יעקב משה סאפרין מקאמאראנא.

("דרך אמת")

א. הספר "דרך אמת" שנדפס עם רב מהדורות הזהר בשולי העמודים זה מאות בשנים, נכתב ברבו על ידי רבי יששכר בער בן רבי משה פתחיה ז"ל (מחבר הספר החשוב "יש שחר", ובו לקט כל מקורות הזהר הנוגעים להלכה). שם הספר שנתן על ידי המחבר היה "אמרי בינה", אולם באחת מהדורות הזהר הדפס ספר זה ונתליו אליו הגהות והערות מגדולי המקבלים (ביניהם: הארי, מהר"ם קורדובירו, ועוד), סגורים בסוגר מרבע, על מנת להבדיל בין הספר "אמרי בינה", להערות הנוספות. ברבות הימים, בהדפסה אחרת של הזהר, השמטו הסוגרים, וכל ההערות נצטרפו ליחידה אחת שנקראה בשם "דרך אמת", על שם ספר שיחם להאריז"ל, וזאת כדי לתת ערך מיוחד לספר זה (ואכן נמצא בשערי זהר שונים כתוב: "ובגליון הגהות מן מורנו הרב רבי חיים ויטאל - תלמיד האריז"ל - "דרך אמת").

ב. בספר זה, במיוחד כעת לאחר שנקוו אל תוכו הגהותיהם של גדולי המקבלים על הזהר, ישנן הגהות, הערות והארות יקרות ערך, מהן: פרושי ענין, מהן פרושי מלים, מקבילות לספרות הזהר, מראה מקום למפרשי הזהר העוסקים בנדון, ועוד.

(יא) "ניצוצי זהר"

א. אף שיש הרבה מן המשתף בין ספרות זוהר לספרות חז"ל, לא טרח מי מהעוסקים בזהר להראות - בהקף רחב - על הנקודות שבהן קים המכנה המשותף, ולהצביע על מקבילות ברעיונות, בכווני החשיבה, ולעתים אף במשא ומתן דומה בין שני התחומים.

ב. עד שקם הגאון רבי ראובן מרגליות ז"ל וחבר ספר נפלא "ניצוצי זהר" על כל חלקי הזהר: זהר על התורה, התקונים ו'זהר חדש' (ת"ש-תשי"ג).

תכנון: א. מקבילות בין הזהר לכל מקורות חז"ל: תלמודים - בבלי וירושלמי - והמדרשים השונים.

ב. מקבילות בזהר עצמו ממקום למקום.

ג. הערות חכמי ישראל לדורותם השייכים להזהר.

ד. ציונים והערות הלכתיות שהזהר עוסק או מרמז להם.

ה. פירושים, הערות והארות להבנת דברי הזהר במקומות רבים.

(יב) "הסלם" לרבי יהודה אשלג, פרוש על הזהר בן ט"ז פרכים

א. המקבל האלקי רבי יהודה אשלג, נולד בורשה בשנת תרמ"ו. בתרע"ט עלה לארץ ישראל, והתישב בירושלים. הגם שעמל הרבה בנגלות התורה, בכל זאת עקר כחו מתבליט בתורת הסוד - הזהר ושאר ספרים וכתבי האריז"ל.

ב. מגדולי המקבלים בדור האחרון היה רבי יהודה אשלג ז"ל. הוא פתח גישה חדשה להבנת שיטת האריז"ל. כתביו העמקים והמוכנים ספקו מפתחות הנחוצים להבנת הזהר. פרושו השלם לזהר הידוע כפרוש "הסלם" הקל בהפצת הלמוד בכתבים הנשגבים והסתומים של הזהר, שכן תרגם כל הזהר ללשון הקדש המדברת כיום. הוא פתח את השערים לסוד תורת הח"ן, דרך 16 פרכים המהווים את הספר הנקרא "תלמוד עשר הספירות".

מספרינו ראוי לציין: "תלמוד עשר ספירות" בני ששה עשר כרכים, ובו סכום בהיר של תורת האריז"ל במהות "עשר ספירות" ושאר ענפיה של שיטה סבוכה ומסעפת זו. כמו כן כתב הרב רבי יהודה אשלג ספרי באור לערכים ולמנחים במשג הקבלה ("פנים מסבירות"). ספרינו של הר"י אשלג הם הנסיון המצלח ביותר להגיש לבן דורנו את תורת הנסתר בשפתו ובדרך הגיונו, ואין כמותם מבוא לכל המבקש לטעם ולדרך בשבילי הסוד.

הר"י אשלג נפטר בעצומו של יום הכפורים שנת תשט"ו. על אף הגדול בהשפעת החסידות במקביל להתענינות המחדשת בקבלה, עדין נוכל לומר שרוב היהודים נשארו בורים בלמודי הקבלה. מצב זה החל להשתנות כאשר הרב אשלג סלל דרכו להבנת כתבי האר"י. בספרו "עשר הספירות" תאר בבחירות את כתבי האר"י ז"ל, שהיו מקשים להבנה לדורנו.

(ג) "מתוק מדבש"

ואחרון אחרון חביב זכינו בעשרות שנים האחרונות להבאור הקדוש "מתוק מדבש" להמקובל הגה"צ רבי דניאל פריש זצ"ל. נולד לאביו הרה"צ רבי נפתלי הירצקא זצ"ל.

בצעירותו עבר את מוראות השואה האימה רח"ל ופעמים עמד ממש לפני מיתה ונצל בנסי נסים.

זכה ועלה לארץ הקדש ופה הביא לאור את המעיין הגדול אשר בקרבו בלומדו סתרי קבלה וזהר הקדוש ברכים. לנגדו עמדו דברי החוזה מלובלין זי"ע שאמר: רצוני שיהא אחד שיחבר פרוש בהיר ופשוט על הזהר הקדוש, שכל יהודי יוכל ללמד את הזהר, וכך נתחדש פירושו על כל חלקי הזהר ועל ספרי האריז"ל ועוד ספרים. נתבקש לישיבה של מעלה במיתת נשיקה, אור לי"ד שבט תשס"ה, ומנוחתו כבוד בעיר הקדש ירושלים תובב"א.



